

наша свабода

№70(157) ВYДAEЦЦA 3 25 ЛYТAГA 2000 ГOДA

9 ЛІПЕНЯ
2001 года
ПАНЯДЗЕЛАК

Адрес:
220123, г. Мінск, а/я 103
тэл. 228-69-18, 210-02-53

E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

ПАДПІСКА НА НАШУ СВАБОДУ!

Каб не шукаць кожную раніцу
нашу газету ў шапіках,
падпішыся на яе цяпер!
Падпіска на НАШУ СВАБОДУ
магчымая праз пошту! У любым
аддзяленні сувязі патрабуйце
падпісны каталог з індэксам
НАШАЙ СВАБОДЫ.

Наш падпісны індэкс –

63478

Белорусский след?

После сенсационных арестов бывших глав перуанских спецслужб и Югославии могут раскрыться денежные тайны

Так уж совпало, что бывший шеф перуанских спецслужб Владимир Ленин Монтеино был арестован в Венесуэле и выдан перуанским властям почти одновременно с выданием Слободана Милошевича Гаагскому трибуналу. На этом совпадении не заканчиваются.

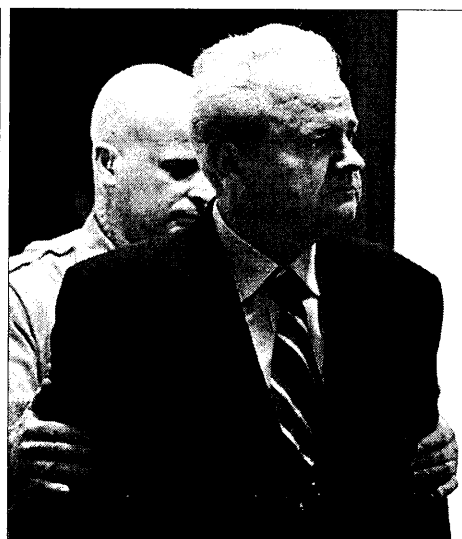
Как известно, оба эти деятеля росли в марксистских семьях. И оба имели прямое отношение к весьма сомнительным сделкам. К примеру, с поставками советских вооружений. Года три назад заметным экспортером на мировом рынке вооружений являлась Беларусь. И в прессе не раз упоминалась скандальная продажа перуанским ВВС белорусской партии военных самолетов, которые, мягко говоря, оказались не совсем кондиционными. Следует отметить, что среди аккредитованных в Минске дипломатов трудится и военный атташе Перу, посольство которого находится в Москве. В общем, уровень военно-технического сотрудничества с далекой латиноамериканской страной у Беларуси весьма высок. И надо полагать был специфичен. По слухам, некоторые белорусские чиновники, имевшие дела еще с предшественником нынешнего военного атташе минского отделения перуанского посольства, остались благодарны за результаты весьма разнообразного сотрудничества. Представляется вероятным, что после падения и бегства президента Перу Фухимори на свою историческую родину в Японию, выданный венесуэльскими властями «самый страшный человек в Перу» Владимир Ленин Монтеино начнет давать показания о том, через кого и каким образом проходила оплата за приобретенные вооружения. То, что сделки носили сомнительный характер, могут свидетельствовать и обвинения в адрес Ленина в коррупции. Его вынужденное перемещение из венесуэльской в перуанскую столицу стало называть «ленинским путем».

По мере приближения президент-

ских выборов в Беларуси до недавних пор считалась наиболее опасной для Лукашенко тема исчезнувших людей. Но с подачи депутата нижней палаты парламента, бывшего заместителя главы президентской администрации Ивана Пашкевича стала звучать еще одна тема. Публично он поднял вопрос: куда ушли вырванные от продажи оружия деньги? По некоторым данным, речь идет о сумме примерно в миллиард долларов. И не совсем понятно для здравомыслящих были попытки Лукашенко ответить. В частности, на так называемом Всебелорусском народном собрании он заверил присутствовавших статистов, что оппозиция зря ищет эти деньги, банковские счета... Все равно не найдут. Но, похоже, настоящую тревогу, переходящую в панику, вызвали последние интервью бывшего прези-

дентского завхоза Ивана Титенкова, скрывающегося в Москве. Как и его тезка, он также стал говорить о вырванных деньгах, пропавших мимо государственной казны в неизвестном направлении. Говорят, что именно эти обстоятельства вынудили власти предотвратить выход в печать субботнего номера газеты «День» с интервью И.Титенкова. Для власти имущих шаг отчаянный в период предвыборной кампании. Оппоненты Лукашенко обещают продлить эту тему. Так, наиболее памятливые хотят напомнить нынешнему лидеру российских правых Борису Немцову некоторые его слова, произнесенные им еще в бытность первым вице-премьером. Тогда якобы Борис Ефимович заверял своих белорусских единомышленников в том, что Кремлю известны счета, которые Лукашенко открыл в Перу на до-

веренных лиц. И, мол, это делает Лукашенко управляемым. Так ли это, показали последующие годы. Где сейчас Немцов и где Лукашенко?

В связи с сенсационным арестом в Венесуэле и доставкой в Перу бывшего главы перуанских спецслужб некоторые наблюдатели склонны обращать внимание на следующие обстоятельства. Не секрет, что перуанский Ленин скрывался в Венесуэле с октября прошлого года. И его нахождение на ее территории тамошние власти долго отрицали. Но после того, как недавно венесуэльский президент посетил Владимира Путина в Москве, он принял решение выдать тезку российского президента. Многие комментаторы назвали это мужественным шагом.

Окончание на стр.3

Магілёўшчына адстае з жыллом

За пяць месяцаў 2001 года на Магілёўшчыне здадзена ў эксплуатацыю жылля агульнай плошчай 83,1 тысячы квадратных метраў, што на 38,8% меней, чымсьлі за аналагічны перыяд летась. Досыць верагодна, што ў канцы года шэраг будаўнічых арганізацый рэгіёна адправяцца ў вымушана адпачыны.

Новая станцыя метро

Сёлета ў Мінску распачнецца будаўніцтва дзвюх новых станцый метро. У Мінгарвыканкаме ўхвалены праект працягу на 2,7 кіламетра лініі метро ад станцыі «Усход». Ужо вядома, што першая з гэтых станцый будзе называцца «Барысаўскі тракт».

Прапаршчыкаў стане больш

7 ліпеня ў вясным гарадку Печы, што ў Барысаўскім раёне, адкрылася школа прапаршчыкаў. Рашэнне аб гэтым прынятае 3-за недахопу ў беларускай арміі малодшых афіцэраў. Вычыцца суды змогуць прыйсці асобы з вышэйшай адукацыяй, якія праслужылі больш за паўгода, і з сярэдняй адукацыяй з тэрмінам службы, большым за год.

Батанічны сад папрыгажэе

У Батанічным садзе Нацыянальнай акадэміі навук будзе ажыццэўлены адмысловы праект па арганізацыі тут цэнтру фітадызаіну і палігона па выпрабаваннях альтэрнатыўных крыніцаў энергіі. На гэта атрымаюць міжнародны грант на 15 тысяч даляраў.

Палёгкі транспартнікам

Перавозкі пасажыраў і грузаў, якія ажыццэўляюцца перавозчыкамі Беларусі і Украіны, а таксама транспартныя сродкі, што абслугоўваюць гэтыя перавозкі, вызваленыя на парыватэтым грунце ад падаткаў і дзяржаўных збораў, што звязаныя з валоданнем або выкарыстаннем транспартных сродкаў, а таксама выкарыстаннем або ўтрыманнем дарог.

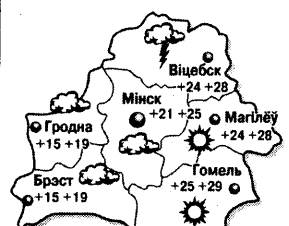
Мінск пад кабелем

«Космос ТВ» плануе ахапіць сеткай кабельнага тэлебачання ўвесь Мінск да канца 2004 года. У сёлённым лініі абанентамі прадыямства стануць жыхары «Сухарава-1», а ў кастрычніку – мікрараёна Чырвоны Бор.

Траўматычны луна-парк

Трохгадовае дзіця траўмавалася на атрыкцыйнае тэлебачанне луна-парку. Яно выпала з дзіцячага аўтамабіля і трапіла пад наступны. У выніку ўрачы ўстанавілі дыягназ «удар грудной клеткі і чэрапапа-мазвага траўма». Але жыццю дзіцяці нічога не пагражае, стан здароўя малага ацэньваецца як здавальняючы.

НАДВОР'Е

Курс нааўнага долара на «чорным рынку»

1415

Праўда раскрывае пасьля выбараў?

Напярэдадні гадзіны знікнення апаратура Грамадзкага расейскага тэлебачання Змітра Завадзкага жонкі беларускіх палітыкаў правялі ў Маскве прасваю канфэрэнцыю, на якой звываваці беларускія ўлады і асабіста Аляксандра Лукашэнка за прыналежнасці да знікнення людзей.

З прысутнасцю буйнейшых расейскіх тэлеканалнаў і мэдыяў Святлана Завадзкая, Ірына Красоўская, Таццяна Клімава і Людзіла Карпенка паведамілі: у беларускіх уладаў існуе план знішчэння палітычных апанентаў, і адным з першых стаў Генадзь Карпенка.

«Гэта было палітычнасабыстоа», — заявіла Людзіла Карпенка, якая нагадала, што сям'я дагэтуль так і не атрымала заключэння паталогія-анатамічнай экспэртызы пасьля смерці Генадзя Карпенкі.

«Пасля азіямлення з матэрыяламі справы ў мяне ўзнікае яшчэ больш пытанняў», — адзначыла Святлана Завадзкая, заклікаўшы расейскіх калегаў Змітра не пакідаць раскельдвання. Зь меркаванняў спадарыні Завадзкай, праўду пра знікненне мы даведася толькі тады, калі ў Беларусі «зьявіцца дэмакратычны прэзыдэнт, але не Аляксандар

Лукашэнка». «Пры гэтай уладзе мы адказу на знойдзем», — паўтарала Ірына Красоўская.

Прасвая канфэрэнцыя адбывалася ў цэнтры сталіцы, на Зубаўскім бульвары, і была арганізаваная Расейскім фондам абароны галаснасці для Беларускай асацыяцыяй журналістаў. Пасьля Масквы спадарыні Завадзкая, Красоўская, Клімава і Карпенка, паводле іхніх словаў, накіруюцца ў Парыж, дзе члпер адбываецца сёсія Парляманцкай Асамблеі Арганізацыі на бяспечы і супрацоўніцтве ў Эўропе. Адтуль жонкі пераследаваных беларускіх грамадзян паліцыя ў Вашынгтон.

Адказваючы на пытаньне нашага Радьдэ, ці сустракаліся яны ў Маскве зь беларускімі сілавікамі альбо былі ў супрацоўніцтве з прэзыдэнцкай Адміністрацыяй, якія цяпер хаваюць у расейскай сталіцы, жанчыны заявілі, што гэтакія сустрэчы не было. Магчыма, у Вашынгтоне адбудзецца сустрача зь былымі пракурорамі спадарыні Петрушкевічам і Случакам, якія — нагадаю — абнародавалі ў Беларусі іфармацыю пра існаваньне гэтак званай эскадрону смерці.

Юрась КАРМАНАЎ, Масква, Радьдэ «Рацыя»

Сямён Домаш: «Улады рыхтуюцца да фальсіфікацыяў»

Меркаванне патэнцыйнага кандыдата ў Прэзідэнты Рэспублікі Беларусь Сямёна Домаша пра ролю незалежнага назірання за прэзідэнцкімі выбарами на сябраў нашых ініцыятыўных групамі: ці можа яны рэальна супроўстваць фальсіфікацыям?

Сямён Домаш: «Можа, і я думаю, што мы ўсё зараз разумеем, што на пэўным этапе выбарчай кампаніі нам усім трэба будзе падключыцца да гэтай працы, каб максімальна пашырыць кола назіральнікаў. Неабходна далучыцца да тых структураў, што існуюць сёння, каб у працэсе дадаць людзей, якія могуць пайсці ў наглядальнікі. І я лічу, што калі мы дасягнем лічбы, што на кожным выбарчым участку будзе выстаўлена не менш трох незалежных наглядальнікаў, вельмі цяжка будзе сфальсіфікаваць выбары, калі хто-небудзь паспрабуе гэта зрабіць. Я стаўлю за мэту праводзіць такую працу з мамі партнёрамі, каб мы агульнымі намаганнямі самым актыўным чынам пашыралі сетку незалежнага назірання. Трэба выкарыстоўваць працу ўсіх,

хто пагодзіцца на супрацоўніцтва ў галіне назірання, і ў першую чаргу, натуральна, трэба будзе абাপірацца на сябраў нашых ініцыятыўных груп. Але я хачу падкрэсліць, што назіранне павінна быць незалежным — не на карысьць кагосьці там. Гэта павінны быць незалежныя назіральнікі, якія сочаць за тым, каб падчас галасавання было цалкам выкананае заканадаўства».

Сямён Домаш пракаментаваў таксама вынікі фармавання выбарчых камісій: «Тое, што ў склад выбарчых камісій амаль не ўвайшлі прадстаўнікі дэмакратычных сілаў, сведчыць адназначна аб тым, што ўлады рыхтуюцца да фальсіфікацыяў вынікаў выбараў. Яны проста баяцца, што будучы людзі, якія могуць аказацца ў гэтых камісіях і не выканаюць загад вертыкалі. Рыхтуюцца ўсё для таго, каб можна было, калі спатрэбіцца, сфальсіфікаваць вынікі галасавання. Я толькі такім чынам гэта разглядаю».

Прэс-служба грамадзянскай ініцыятывы «Незалежнае назіранне»

СПЕЦСЛУЖБЫ

КДБ шукае
тэарыстаў
у Маладым Фронце

Раніцай 7 ліпеня супрацоўнікі КДБ у Мінску былі затрыманы старшыня Маладога Фронту Павел Севярынец.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе Маладога Фронту, каля 11 гадзінаў раніцы на вуліцы да яго падыйшлі тры чалавекі ў цывільным, прад'явілі пасведчаны супрацоўнікаў КДБ і пазву на допыт да следчага трэцяга аддзела Вараб'ева. Севярынец быў дастаўлены ў Камітэт дзяржаўнай бяспекі па вуліцы Камсамольскай і дапытанні ў якасці сведкі па справе аб выбуху каліі расійскага пасольства, які адбыўся 30 траўня. Допыт цягнуўся каля гадзіны, аднак практычна ніякіх пытанняў адносна самаго выбуху Севярынец не задаваў.

Малады Фронт расцэнчвае факт такога затрымання і допыты як адзін з метадаў псіхалагічнага ціску на нацыянальны рух моладзі.

Старшыня БНФ «Адраджэньне» і Партыі БНФ Віцук Вячорка так пракаментаваў затрыманне Севярынца: «Мы разглядаем гэты допыт як непрыкрытае іхаванне фронтэйскай моладзі і самаго БНФ. Лішне гаварыць, што ніякага дачынення да гвалтоўных акцый ні БНФ, ні Малады Фронт мець не могуць, паколькі менавіта негвалтоўнае супраціўленне рожыму — аснова нашай дзейнасці. Мы змагаемся справядлівымі метадамі, у адрозненне ад Лукашэнкі. Гэта спроба запужаць незалежныя сілы, але нас не запужаць».

Андрэй АСМАЛОЎСКІ

Мяжа патрабуе
інвестыцыяў

Прыяцненне інвестыцыяў на будаўніцтва мытнага тэрміналу «Казловічы-2» стала галоўнай тэмай рабочай сустрэчы першага намесніка старшыні Дзяржаўнага мытнага камітэта Беларусі Івана Авіна і намесніка Генеральнага сакратара ААН, выканаўчага сакратара Еўрапейскай эканамічнай камісіі ААН Дануты Хюбнер.

Па словах мытнікаў, у кастрычніку 2000 года Еўрапейская Камісія ўхваліла праграму Дзеянняў праектаў ТАСІС па трансмежавым супрацоўніцтве, якой прадугледжваецца выдзяленне ў 2001 годзе Беларусі 7 мільянаў еўра на будаўніцтва тэрміналу «Казловічы-2». Аднак гэтая сума складае толькі каля 50% затрат, неабходных для будаўніцтва гэтай рэжымнай зоны. На фінансаванне астатняй часткі затрат патрабуюцца сродкі інвестараў.

Асноўнай мэтай будаўніцтва тэрміналу з'яўляецца скарачэнне часу затрымкі транспартных сродкаў пры перасячэнні імі мяжы паміж Беларуссю і Польшчай у пункце пропуску «Казловічы-Кукурыйкі». Функцыянаванне тэрміналу «Казловічы-2» у пары з тэрміналам «Каршчыны» на польскім боку дазволіць забяспечыць адзін прыпынак транспартнага сродку пры перасячэнні беларуска-польскай мяжы.

Аляксей АРЭШКА

АБ'ЕКТАўНА
ПРАЭАЛЬНАЕ
RR
РАДЫЕ РАЦЫЯ

НА КАРОТКІХ ХВАЛЯХ
6035 кГц (49 м) 08:00-10:00
6180 кГц (49 м) 13:00-15:00
6050 кГц (49 м) 21:00-23:00

НА СРЭДНІХ ХВАЛЯХ
612 кГц (490 м) 07:00-11:00

WWW.RASYJA.PL

220102, Менск, а/с 144

Ціск на студэнтаў

Ціск на грамадскія арганізацыі ўзмацняецца. 7 ліпеня ў Мінску па юрыдычным адрасе Беларускага Задзіночанага Студэнтаў з'явіліся супрацоўнікі Камітэта фінансавых расследаванняў па горадзе Мінску і Мінскай вобласці. Мэта візіту — праверка выканання заканадаўства аб падатках і зборах. Вынікі правэркі — выніцы чатырох сістэмных блокаў з камп'ютэраў (для правэркі інфармацыі, якая на іх захоўваецца), апычатыны адзін пакой (ён быў зачынены, а сябры ЗБС не мелі ключоў).

Праверка пачалася ў 11.30 і скончылася а 16 гадзіне. За гэты час у ЗБС пабывалі: намеснік старшыні КДБ па Савецкай раёне, начальнік РУУС Савецкага

раёна, начальнік ЖЭС, старшыня праваабарончага цэнтру «Вясна» і назіральнікі з гэтай арганізацыі, старшыня ЗБС Крысціна Сідун і ўладальніцы кватэры Аляксей Міхалевіч, супрацоўнікі міліцыі Савецкага РУУС (іх выклікалі сябры ЗБС), журналісты.

Падчас правэркі фінансавай дакументальнай ніякіх парушэнняў знойдзена не было.

Праверка інфармацыі, якая знаходзіцца на сістэмных блоках, паводле палажэння аб парадку правядзення падобных правэркаў, можа цягнуцца 10 дзён. Але па рашэнні правяраючага органа гэты тэрмін можа быць працягнуты да месяца.

Праваабарончы цэнтр «Вясна»

Моўныя пытанні
да кандыдатаў у прэзідэнты

Кіраўніцтва грамадскага аб'яднання «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны» прапанавала патэнцыйным кандыдатам у прэзідэнты адказаць на пытанні, якія хвалююць членаў ТБМ і тых, хто падтрымлівае іх дзейнасць.

Пытанні маюць на мэце, у якой ступені магчымыя прэтэнзійныя на пасад прэзідэнта валодаюць дзяржаўнай беларускай мовай і якія ставяцца да неабходнасці надання беларускай мове рэальнага статусу дзяржаўнай, які і традыцыйным нацыянальным сімвалам — гербу «Пагоня» і бел-чырвона-беламу сцягу. Акрамя таго, будучым кандыдатам на вышэйшую дзяржаўную пасаду краіны пра-

паноўваецца адказаць на пытанне аб неабходнасці стварэння ў краіне сістэмы вышэйшай адукацыі на беларускай мове і адкрыцця Беларускага нацыянальнага ўніверсітэта, улічваючы больш за 50 тысяч падпісаў у падтрымку яго стварэння, сабраных ТБМ.

Паводле слоў старшыні аб'яднання Аляксандра Трусава, 4 ліпеня гэтыя пытанні былі перададзеныя ўладзіміру Ганчарыку, Міхаілу Чыгіру, Яўгену Пазыньку, Міхаілу Марыну, Леаніду Сініцыну і Самёну Домашу. Астатнім патэнцыйным кандыдатам у прэзідэнты, скажаў Алег Трусаў, пытанні будуць адпраўленыя па пошце.

Марат ГАРАВЫ

Супраць збіральнікаў падпісаў

Студэнтку Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэту выклікалі ў рэктарат і запыталіся, што для яе больш каштоўнае — вучыцца ў ВУН ці збіраць подпісы за аднаго з дэмакратычных кандыдатаў. Затое іншая дзяўчына адной з устаноў Віцебску са здзіўленнем даведалася ад свайго кіраўніка, што павінна ў вельмі хутка сабраць 75 подпісаў за Лукашэнку. Да гэтага яна і не ўяўляла сябе чальцом ягонае ініцыятыўнае групы.

Жонка міліцыянткі адмовілася падпісацца за Домаша, бо забараніў муж, які ўжо вымушаны быў у шэрагу іншых аддаць свой подпіс і, дарэчы, проста на працоўныя месцы — за Лукашэнку. «Галасаваць, канечне, мы будзем не за яго, — патлумачыла. — Але ж вы разумееце: подпіс за іншага паставіць нельга — муж папярэдзіў».

Многія кіраўнікі рыхтуюць людзей да агітацыйнай кампаніі за Лукашэнку безапалітычна і жорстка, не звязваючы на іх перакананні і погляды. Так, дырэктар сярэдняй школы № 42

гораду Віцебску Рагачоў загадаў працаўнікам падчас летняга адпачынку знаходзіцца на месцы і нікуды далёка ня з'яжджаць — яны могуць спатрабіцца ў любы момант для агітацыі.

Больш нахабны ўціск адбываецца на вёсцы. Яна расказала Яўгенія Аліхвер з Шаркоўчынскага раёну, якая дапамагае свайму сыну Юр'ю збіраць подпісы за Калініна, не паспелі зборшчыкі пакінуць вёску Блізныты, як прыехаў нейкі незнаёмы чалавек на чырвовай машыне... і пайшоў па хатах. Ён патрабаваў, каб сяляне свае подпісы адклікалі, бо іначай іх пагоняць за працы.

Самыя вялікія цяжкасці ў ініцыятыўных групах з тым, як засведчыць падпісныя бланкі. Чамусьці ў сельскіх выканкамах менавіта на гэты перыяд няма пачатак. Кажуць, што здалі. Засведчаныя ж пачытаўшы сельсаветаў дакументы могуць выклікаць пытанні ў спадарыні Ярмошчынай і яе калегі.

Алег ЖУКОЎСКІ,
Радзё «Свабода»

Конкурсы для навукоўцаў

Міжнародная асацыяцыя па садзейнічэнні супрацоўніцтву з вучнёўцамі з былога Савецкага Саюза (ІНТАС) аб'явіла адкрыты конкурс навукова-даследчых праектаў 2001 года і два новыя тэматычныя конкурсы з агульным бюджэтам звыш 18,5 мільёна еўра.

У адкрытым конкурсе ІНТАС-2001 могуць удзельнічаць аднаўнёныя навуковыя праекты і сеткі ў па-

ліне фізікі (атэчнай і квантавай электроніцы, фізіцы кандэнсаваных асяроддзяў, радыёфізіцы, фізіцы плазмы, фізіцы матэрыялаў), навуку аб жыцці (агульнай і малекулярнай біялогіі, мікрабіялогіі і цыталогіі, фізіялогіі, біяхіміі і біятэхналогіі, біяфізіцы, генетыка і медыцына) і навуку аб Зямлі (геалогіі, геахіміі, геафізіцы, гідралогіі, атмасфернай фізіцы, навакольнае асяроддзе і энергія).

ІНТАС была заснаваная ў 1993 годзе для падтрымкі даследчых праектаў і праектаў супрацоўніцтва навуковых калектываў з краінаў СНД і самой ІНТАС. Праекты адбіраюцца для фінансавання з дапамогай экспертных сістэм. На праграме ІНТАС не фінансуюцца праекты абароннай, палітычнай і камерцыйнай накіраванасці.

Мікалай ГРАЧУХА

Яшчэ не малацілі, а ўжо прадаюць

Пры агульным доўгу па заробках за травень у Брэсцкай вобласці ў суме каля двух мільярдэў рублёў, доля калгасаў — 81%. 138 гаспадарак зусім не маюць сродкаў, а ў астатніх затраты на паліва і вялажучы рамонт тэхнікі амаль у 2 разы перавышаюць грашовую выручку ад продажу малака і мяса.

Зараз «зверху» старшыням калгасаў камандуюць авансам адпісваць на рахуны якасцю збожжа, якое яшчэ стаіць у полі зялёнае. Задобрываюць абяцан-

нямі, што ўраджай будзе багаты. Між тым больш як 120.000 тонаў з планаванага валавага збору закладзены гаспадаркамі вобласці пад таварныя крэдыты ад перапрацоўчых прадпрыемстваў яшчэ з пасляўноў. Пшаніца і ячмень у коласе застаюцца зараз адзіным магчымым харчам на будучую зіму для жывёлы на фермах 44 калгасаў, дзе з-за простаго трактараў з пускымі бакамі не нарыхтавана пакуль ніводнай тоны сенажу.

Галіна БАРАВАЯ

«Чарнобыльскі цягнік»

У Бельгію 1 ліпеня прыбыў першы сёлетні чыгуначны састаў у рамках міжнароднага праекта «Чарнобыльскі цягнік». Цягнік даставіў у гэтую краіну 500 беларускіх дзяцей, якія правядаць месяц у бельгійскім сем'ях.

Праект «Чарнобыльскі цягнік» аб'ядноўвае больш за два дзесяці няўрадавых гуманітарных арганізацый Бельгіі, Германіі, Францыі і Беларусі. «Чарнобыльскі цягнік» дзейнічае другой год і стаў магчымым дзяку-

ючы супрацоўніцтву чыгуначных ведамстваў Беларусі, Польшчы, Германіі, Бельгіі і Францыі, якія дамовіліся аказваць свае паслугі ўдзельнікам акцыі бясплатна.

Сустрэча цягніка ў бельгійскім горадзе Варэм стала яркім прыкладам міжнароднага супрацоўніцтва ў гуманітарнай сферы. Чарговы састаў «Чарнобыльскага цягніка-2001» прыбудзе ў Бельгію ў пачатку жніўня гэтага года.

Андрэй АСМАЛОЎСКІ

Выкрытыя кантрабандныя аўтакавалы

Супрацоўнікі ўпраўлення Камітэта дзяржаўнай бяспекі па Гродзенскай вобласці спынілі дзейнасць 4 міжнародных злачынчых груп, якія арганізавалі каналы незаконнага ўвозу з-за мяжы аўтамабіляў. Сярод іншых паведамляецца пра выпадак канфіскацыі ў жыхароў Гродна незаконна ўвезеных на тэрыторыю Беларусі з

Польшчы аўтамабіляў «Аудзі-А6-Авант», 1998 года выпуску і «Аудзі-А6», 2000 года выпуску, папярэдне ацэненых ў 35 і 45 мільянаў рублёў. Падчас правэркі законнасці рэгістрацыі гэтых машын было высветлена, што на іхнашарках усталяваныя іфальсфікаваныя нумарныя знакі.

Павел МАЖЭЙКА

РЭГІНЫ

Жыхары Круглянскага раёна
сцвярджаюць, што бачылі НЛА

Многія жыхары Круглянскага раёна Магілёўскай вобласці сцвярджаюць, што на мінулым тыдні бачылі ў небе непазваны лятаючы аб'ект.

Так, па словах мясцовага фермера Юрыя Крушніна, над лесам, што ў некалькіх сотнях метраў ад ягонай сядзібы, ноччу з'явілася незразумелае свечэнне, а затым над ім з'явіўся другі мігальны шар невядзюма-

га паходжання. Як сцвярджаюць відэаочы, ад другога аб'екта адыйшлі два прамяні, падобныя да высілкаў, пасля чаго першы шар пашыраўся, а другі апусціўся ўніз.

Аб падобным феномене ў Круглянскім раёне хадзілі чуткі яшчэ ўвосень мінулага года — тады размова ішла аб дзіўным полымі.

Констанцін УВАРАЎ

У святкаванні Купалля на Пічы каля Музея народнай архітэктуры і побыту ўзяў удзел Самён Домаш

Дзень выбараў палепшыць сітуацыю

Увечары 7 ліпеня верагодны кандыдат на пасад прэзідэнта Беларусі Самён Домаш наведваў Гродна, дзе сустраўся з прадстаўнікамі гарадской ініцыятыўнай групы па зборы подпісаў.

Падчас сустрэчы Домаш паведаміў, што за ягонае вылучэнне на краіне сабрана ўжо больш за 100 тысяч подпісаў. На пытанне, які электрат на цяперашні момант схільны за яго галасаваць, прэтэндэнт адказаў: «Наш электрат, як паказвае збор подпісаў, — моладзь, людзі сярэдняга ўзросту, тых хто цягнецца да гаспадарвання. Менш прыхільныя — жанчыны ва ўзросце пасля 55 гадоў і грамадзяне з малым уз-

роўнем пенсіі».

Адказаваючы на пытанні, Самён Домаш звярнуўся да сабрароў сваёй ініцыятыўнай групы з просьбай фіксаваць усе парушэнні заканадаўства, з якімі яны сутыкаюцца падчас збору подпісаў. Самён Домаш падкрэсліў: «Калі людзі прапунуць і даруюць гэтыя факты, тэрмін уладарання Аляксандра Лукашэнкі будзе ўжо зусім не пачынае даўжэ. Разам з тым ён адзначыў: «Ніякага пэсімізму, мы павінны быць настроены толькі на перамогу. Людзі ўжо гатовыя галасаваць супраць Лукашэнкі. 9 верасня стане днём пералому сітуацыі ў Беларусі ў лепшы бок».

Павел МАЖЭЙКА

Буцільніцкая каўбаса

Першы за апошнія гады выпадак смерці ад буцільніцкага аднавання на гэтым тыдні ў Брэсцкай вобласці.

Як паведамілі БелаПАН у Брэсцкай абласной балніцы, муж і жонка Д. з Луніна атруціліся хатняй каўбасой, закансерваванай для захавання ў слоік. Тэрміновая шпіталізацыя ў рэанімацыйнае аддзя-

ленне абласной балніцы і ўвядзенне сывараткі не дапамагі 43-гадоваму мужчыну — ён памёр. Зараз у гэтым жа аддзяленні знаходзіцца яго 48-гадовая жонка. Ёй, паводле слоў урачоў, таксама ўведзена сываратка. У гэтай сям'і — трое дзяцей. Як высветлілася, яны каўбасу не елі.

Валентына КАЗЛОВІЧ

9 ліпеня 2001 года

Р Э Ч А І С Н А С Ц Ь

3

Чэшскі «Рэспэкт» пра стан Беларусі

«Лукашэнкаўская дубінка» — так называецца артыкул, які апублікаваны ў апошнім нумары чэшскага тыднёвіка «Рэспэкт» і траспавае па сітуацыі ў Беларусі на параддні прэзідэнцкіх выбараў.

«Падрыхтоўка да вераснёўскіх выбараў кіраўніка краіны, — гаворыцца ў артыкуле, — развіваецца «на ўсе абароты». У Мінску, як правіла, за ноч на сценах і ля ўваходаў у метро з'яўляюцца ўлеткі апазіцыйных партыяў, за дзень спецслужбы іх здымаюць, а расклейшычкі садзяць у турму. Падвышаную актыўнасць апазіцыі суправаджае рост рэпрэсіў з боку галоўнага фаварыта выбараў, прэзідэнта Аляксандра Лукашэнка».

Аўтар артыкула задае пытанне: «Калі не Лукашэнка, то хто?» і адзначае, што сярод пратэстнаў на прэзідэнцкіх крэсла ёсць некалькі апазіцыйных імен. «Аднак праблема ў тым, — гаворыцца ў артыкуле, — што апазіцыянеры, нягледзячы на абшчаны, не здолелі

аб'яднацца вакол адзінага кандыдата, хаця ніхто і не сумняваецца ў тым, што так ці інакш вынікі выбараў будуць сфальсіфікаваныя на карысць Лукашэнка».

Не на карысць апазіцыі, лічыць аўтар, грае яшчэ такі факт: «Прэзідэнт на працягу ўсяго тэрміну пераследваў сваіх апанентаў паслядоўна і ўсімі метадамі. Калі яны не зніклі пры загадкавых абставінах, дзяржаўная інфармацыйная машына стварыла ім такі негатывны вобраз, што для большасці людзей, якія не маюць доступу да альтэрнатыўных інфармацыйных крыніцаў, апазіцыянеры не ўспрымаюцца станоўча».

«Лукашэнка спрабуе ўтрымацца ля ўлады пры дапамозе міліцыйскіх дубінак, таннага бензіну і энергіі, кантролю за дзяржаўным тэлебачаннем і арыштаў палітычных бар'яб'ітоў», — падводзіць несуццэпальны вынік аналізу сітуацыі на Беларусі чэшская газета «Рэспэкт».

Наталія МАКОВІК

Белорусский след?

Окончание.
Начало на стр.1

А што касается другого персонажа скандальной хроники летних дней Слобода Милошевича, то нашедшая прибежище в Лондоне экс-председатель Национального банка Беларуси Тамара Винникова была попыталась заговорить о каких-то счетах Лукашенко в белградских банках. После этого арест в Минске ее младшего сына, видимо, повлиял на охоту эту тему развивать. Может быть, ее продолжает Милошевич или кто-нибудь из его окружения? А предпринятый решительный шаг сербского правительства, отправившего экс-президента по «ленинскому пути» Гагаскому трибуналу, вызвал прилив энтузиазма в белорусской оппозиции. Все сразу вспомнили прием, который

был оказан несколько лет назад Лукашенко в Кран-Монтана. Тогда один из присутствовавших прямо заявил Лукашенко, что его ждет такая же судьба, как и остальных диктаторов. Получился скандал, повлекший смещение белорусского посла в Женеве, не сумевшего оградить своего президента от нападок. С тех пор на подобного рода неформальные встречи политических и бизнес-элит белорусского руководства не приглашают. А в его оппозиции полагают, что предание Милошевича суду, созданного по решению ООН, явилось закономерным концом политики, игнорирования мирового сообщества. И в Европе, как неоднократно заявляли многие политики, такого рода государственный деятель остался один, последний.

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

ЗУБР

Горячая вода нужна и летом

В Случке местные «зубры» провели социальную акцию. С 25 по 27 июня в городе проходил сбор подписей под требованием улучшить качество воды, а также включить горячую воду в городе.

Дело в том, что вода из-под кранов идет с цветом ржавичи.

Рэпрэсіі супраць актывіста ЗУБРа ў Барысаве

У гарадскім судзе Барысаве разглядалі справу актывіста маладзёжнага руху ЗУБР Зміцера Фядорчанкі. 1 чэрвеня ён браў удзел у несанкцыяваным пікеце на ганку гарвыканкама. Пікет быў прымеркаваны да Міжнароднага дня абароны дзяцей.

Суддзя Барысавскага гарсуда Аляксей Болаткаў за ўдзел З.Фядорчанкі ў недазволенам уладанні пікеце 1 чэрвеня прысудзіў

яму буйны штраф — 150 мінімальных заробкаў.

Актывіст маладзёжнага руху ЗУБР лічыць, што мясцовая медыцына выяўляе злчачную абыхаваць да здароўя дзяцей. Паводле апошніх звестак, у Барысаве каля 250 хлопчыкаў і дзяўчынак хварэюць на гепатыт В і С. Таму Зміцер Фядорчанка з плакатамі на гэтую тэму стаў у пікеце на ганку гарвыканкама.

Совместная акция речичкой молодежи

Активисты движения сопротивления ЗУБР, молодежного крыла ОГП и Молодого Фронта провели совместную акцию в городе Речица.

Среди горожан, гуляющих по набережной, появилось около десятка молодых людей в майках с логотипом движе-

ния сопротивления ЗУБР, а также призывом «Время выбирать» и начали раздавать спецвыпуск газеты НАША СВАБОДА. Было распространено около 2 тысяч экземпляров. Несмотря на большое количество милиционеров, задержаний не было.

На лукашенокской лыжне

1, 2 и 3 июля в Минске проходили народные гуляния. Не пропустили их и активисты движения сопротивления ЗУБР. Несколько десятков человек раздавали наклейки и другие агитационные материалы 2-го июля во время концерта на площади Независимости и возле других сцен, стоящих вдоль проспекта.

3 июля, начиная с полудня, среди отдыхающих прогуливались сотни молодых людей в майках с логотипом движения ЗУБР и призывами «Время выбирать!» и «Долой дурака!». Они раздавали информационные буклеты, а также газеты НАША СВАБОДА. Восемь зубров были задержаны, но через полтора часа освобождены.

Антифашистская акция в Борисове

Борисовские зубры организовали акцию «Стоп фашизм!» в день освобождения города от немецко-фашистских захватчиков. Это мероприятие было организовано в ответ на избивание активистов борисовского ЗУБРа нацистскими молодчиками. По имеющейся информации из борисовского ГОВД против их возмущения уголовные дела.

Больше полусотни зубров прошли через центр города. Ко-

вечным пунктом акции стало место возле бетонного забора, хорошо видного из проезжающих поездов, где уже более полтора лет «красуются» РНЕшные свастики. Давно замечено: «антиправительственные» граффити «Время выбирать» зарисовываются с фантастической скоростью, а фашистские надписи несколько не волнуют местные власти. Таким образом, эту задачу взял на себя ЗУБР, закрасив свастики.

Прафсаюзная салідарнасць у дзеянні

6 ліпеня ў Мінску збіраўся Каардынацыйны савет Федэрацыі Незалежных прафсаюзаў Расіі і Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі. Афіцыйнай нагодай для сустрэчы Каардынацыйнага савета стала неабходнасць уніфікацыі працоўнага заканадаўства: 5 ліпеня Дзярждума Расіі прыняла за аснову Кодекс законаў аб працы, аналагічны звод законаў рэспубліцы на Беларусі. Аднак адзіным дакументам аб фармальным актам стала заява з нагоды ўнясення Беларусі ў «спецыяльны параграф» на чэрвеньскай сесіі МАП.

Рэч у тым, што пры падрыхтоўцы заканадаўства аб працы прафсаюзы Беларусі і Расіі імкнуцца перамясціць адзін у аднаго ўсе лепшыя напраўкі. Уніфікацыя заканадаўства дзвюх краін распачалася яшчэ ў 1999 годзе, аднак дагэтуль гэты працэс топтаецца на адным месцы.

«Мы разгледзелі існуючую дзяржаўную практыку ўзаемаадносін адпаведна ведамстваў Расіі і Беларусі па уніфікацыі заканадаўства. Тут мы канстатавалі, што гэтая праца, распачатая яшчэ ў 99 годзе, знаходзіцца ў самым пачатку. Таму нашая задача па вяртанні ў Расію — аказаць ціск на ўласны ўрад, на міністры, каб гэтая работа была больш інтэнсіўнай. Я думаю, што адпаведную працу праробіць і ФПБ на ўрад».

Мы лічым, што мэты нашых пасаджання былі дасягнуты. Для ўсіх нас было б пажадана, каб найбольш прарасіўныя артыкулы, якія будуць адлюстраваны ў расійскім кодэксе, у тым ці

іншым выглядзе знайшлі б адлюстраванне пры далейшым удасканаленні працоўнага заканадаўства ў Беларусі. Мы, прафсаюзы, са сваёй боку хочам стварыць адзіны працоўны рынак, працоўную тэрыторыю. Але адзіны рынак працы пры неўніфікаваным заканадаўстве немагчымы. І гэта параджае вялікую цэнавую занадасць з абсалютным ігнараваннем правоў працоўных», — сказаў на выніковай прэс-канферэнцыі старшыня ФНПР Міхаіл Шамаў.

Ліцэр ФПБ Уладзімір Ганчарык тлумачыць неабходнасць уніфікацыі практычных інтарэсаў. «Праблема ў ступені сацыяльных стандартаў і ступені прававой абароны ў той ці іншай дзяржаве. Калі ў Расіі сёння мінімальны заробак складае прыкладна 300 рублёў (гэта каля 10 долараў ЗША), на Беларусі з 1 ліпеня мінімальны зарплата складае 7,500 рублёў — гэта крыху больш за 5 долараў. Дзе лепш жывуць людзі — адкажыць будзе цяжка. Ва ўніфікацыі працоўнага заканадаўства мы бачым эканамічны сэнс, каб людзі няблага зараблялі і былі абаронены ў прававых адносінах», — заявіў Уладзімір Ганчарык.

Адным з цэнтральных пытанняў у час пасаджання Каардынацыйнага савета і прэс-канферэнцыі стала ўвядзенне Беларусі ў «спецыяльны параграф». Каардынацыйны савет ФНПР і ФПБ настойвае, каб улады Беларусі выканалі сваё абяцанне, якое даў прадстаўнік урада на 89 сесіі Канфэрэнцыі працы МАП, нармалізаваў у бліжэйшы час становішча, якое складалася з правамі прафсаюзаў, а таксама

неадкладна выканаць рэкамендацыі, выкладзеныя ў дакладзе Камітэта па Свабодзе асацыяцыяў МАП адносна парушэнняў Канвенцыі 87 і 98 уладамі Беларусі», — гаворыцца ў заяве.

«Расійскія прафсаюзы самым актыўным чынам падтрымалі беларускія прафсаюзы, у адрозненне ад прадстаўніка расійскага ўрада, які выступіў супраць унясення Беларусі ў «спецыяльны параграф», — так падзякаваў У.Ганчарык расійскім калегам за праўленую прафсаюзную салідарнасць. Мясцім, беларускія ўлады пляваюць хашелі на рашэнне МАП і цалкам ігнаруюць рэкамендацыі Міжнароднай арганізацыі працы. «Беларускі ўрад зробіў «разумны» выгляд і нібыта не заўважае «спецпараграфа», не заўважае таго, што адбылося, хаця гэтак рашэнне ёсць сігнал да дзеяння ўрадам краінам — членам МАП перагледзець свае адносіны з Беларусі, калі ўрад, прэзідэнт не прыслухоўвацца да рэкамендацый МАП», — сказаў Уладзімір Ганчарык. Больш за тое, ціск на прафсаюзы павялічваецца. Выступіў перад рабочымі БелАЗА, А.Лукашэнка зрабіў чарговую «выпад у бок прафсаюзаў». «Лукашэнка іноў даў рэкамендацыю пакідаць прафсаюзныя ўзносы на прадпрыемстве. Я зрабіў сустрэчную заяву: раскодаванне прафсаюзнага ўзносу — гэта паразыстае пытанне, а вось куды ідуць сродкі прэзідэнцкіх фондаў, у тым ліку і пазабюджэтных фондаў у праўленні справамі адміністрацыі прэзідэнта — вялікае пытанне. Перад прэзідэнцкімі выбарамі Аляксандру Рыгорувічу, выдаючы,

тэба расказаць пра гэтак на роду больш праўдзіва, куды ідуць няўлічаныя ў дзяржаўным бюджэце грошы», — падкрэсліў У.Ганчарык.

Перадвыбарнай тэматцы ўдзельнікам мерапрыемства таксама не ўдалося пазбегнуць. «Я лічу, што неабходна праца назіральнікаў ад розных кандыдатаў за дзейнасцю выбарчых камісій. У нас у Расіі падчас прэзідэнцкіх выбараў дзейнічаюць вялікія групы міжнародных назіральнікаў. Спадзяюся, што так будзе і ў Беларусі, бо гэта міжнародная практыка. Калі незалежны назіральнікі будуць прыводзіць факты, што выбары праходзілі з парушэннямі, то цяжка будзе таму чалавеку, які выбары з парушэннямі, выступаць на міжнароднай арэне. У любой дэмакратычнай дзяржаве, у тым ліку і ў Расіі, да такога прэзідэнта будзе адносіцца адмоўна. І прафсаюзы таксама. У нас ёсць шэраг дэпутатаў, вылучаных прафсаюзамі, якія працуюць у дзяржаўнай думе. І калі будзе фармавацца дэлегацыя для назірання за выбарамі ў Беларусі, то мы з задавальненнем папросім нашых сяброў увайсці ў гэтую групу», — так адказаў Міхаіл Шамаў на пажаданне Уладзіміра Ганчарыка накіраваць назіральнікаў на прэзідэнцкія выбары. Па сутнасці, Міхаіл Шамаў адабраў удзел беларускага калегі ў прэзідэнцкай кампаніі, хаця дыпламатычна і сказаў, што гэта «асабістая справа Ганчарыка Уладзіміра Іванавіча». Тым не менш, у выпадку перамогі старшыні ФПБ М.Шамаў дужа спадзяецца на палітычны супрацоўніцтва.

Рыгор БУЯН

Кандыдат у Прэзідэнты Лукашэнка А.Г. вядзе збор подпісаў

На дошцы аб'яў аднаго з будаўнічых уладальнікаў Бярозаўскай ГРЭС (г. Бяроза, Брэсцкая вобл.) вясела абвестка наступнага зместу:

«26 июня, в 16.00 в актовом зале состоится встреча с членом инициативной группы по сбору подписей за выдвижение кандидатом в Президенты РБ Лукашенко А.Г. (При себе иметь паспорт.)»

Факт правапарушэння пракаментавалі юрыст Праваабарончага цэнтру «Вясняна» Барыс Гонтэр: «Паводле заканадаўства ніводны з патэнцыйных кандыдатаў не мае права выкарыстоўваць адміністрацыйныя рэсурсы падчас перадвыбарнай кампаніі. Такія тэатры кампаніі, як збор подпісаў, агітацыя, базуюцца на свабодным выбары кожнага. Закліка ўзяць свае

паспарты і «добраахвотна» паставіць свае подпісы за патэнцыйнага кандыдата Лукашэнка А.Г. ажыццяўляецца ціск на людзей, пры чым, які і заўсёды ўлады пры дапамозе мясцовай адміністрацыі ціснуть на найменш безабаронных шэрагі грамадства — працоўных, жыхароў інтэрнатаў і г.д. Сам Лукашэнка і яго каманда выкарыстоўвае прымусовы збор подпісаў, у той час, як іншыя кандыдаты карыстаюцца дэмакратычнымі і законнымі сродкамі — ідуць да людзей у хаты, ставяць пікеты, размаўляюць з будучымі выбаршчыкамі, тым самым паважаюць правы грамадзянаў».

Таксама незаконныя дзеянні ініцыятыўнай групы Лукашэнка А.Г. былі выяўлены супрацоўнікамі «Незалежнага назірання» у г.Светлагорску,

Гомельскага вобл.

На Светлагорскай ЦЭЦ на месцы дырэктара Барбук М. Б. у працоўны час раздаваў падпісныя лісты за вылучэнне кандыдатам у прэзідэнты Лукашэнка А.Г., загадваючы іх запінуць, і пасля забіраў запінуныя. Дзеянні парушаюць арт. 61 Выбарчага кодэксу РБ.

Начальнік цэха КЖУП «Светач» збіраў подпісы за Лукашэнка ў працоўны час, прычым паспартны дадзеныя ў падпісныя лісты ўносіліся пасля супрацоўнікамі аддзела кадр. (Парушэнне арт. 61 Выбарчага кодэксу РБ.)

Інфармацыя са Светлагорска прадстаўлена незалежным назіральнікам Баранавым С. В., Понасамым А. Ул., Болбасам В. Грамадзянскія ініцыятывы «Незалежнае назіранне»

Лукашэнка нікому не давярае

Інтэрв'ю журналіста газэты «Дзень» Анатоля Гуляева, якое стала прычынай нявыхаду ў свет гэтага выдання, прадастаўлена рэдакцыяй прэсавому цэнтру Харты. Як заявіў галоўны рэдактар «Дня» Аляксандар Тамковіч, ён лічыць адмову друкарні «Беларускі Дом друку» друкаваць дададковы наклад газэты палітычным заказам. На ягоную думку, інфармацыя, агульная і асабістая, зьяўляецца скандальнай і небяспечнай для ўлады. Мяркуюць самі. Тэкст інтэрв'ю прыводзіцца цалкам.

В уютном российском провинциальном городке мы беседуем с бывшим управляющим делами Президента РБ Иваном ТИТЕНКОВЫМ.

— **Иван Иванович, давайте начнем с такого вопроса: когда вы первый раз столкнулись с Александром Лукашенко?**

— Это произошло во время моей работы в Могилевском обкоме партии в качестве заместителя заведующего сельскохозяйственным отделом. Тогда Лукашенко утверждал директором совхоза «Городец». И мне пришлось водить его по обкомовским кабинетам.

Потом началась кампания по внедрению аренды в сельском хозяйстве, Лукашенко одним из первых схватился за эту идею: он всегда неловко чувствовал, на чем можно, что называется, набрать очки. Начал проводить какие-то реорганизации в совхозе — скажем откровенно, лично мне не всегда понятные. Но «маяки» были нужны, в ЦК КПБ за молодого, энергичного «маяка» ухватились и решили обобщить опыт. В хозяйство приехали партийные работники, ученые... Садялись в его маленьком кабинете, и он «забалтывал» всех, часа по четыре говорил без остановки. На фермы, на машинные дворы не ходили — все видел, что смотреть на это убожество нечего.

После этого пути наши на некоторое время разошлись и сошлись, только когда мы оба стали депутатами Верховного Совета Беларуси 12-го созыва. Надо сказать, он быстро стал широко известен. В первую очередь потому, что выступал по любой теме — от искусственного осеменения скота до духовного совершенствования личности. Относились к нему депутаты в большинстве иронически. Но и отрицательных эмоций тоже не было...

— **Как к городскому чудаку...**

— Что-то в этом роде. Тем более что и в политических воззрениях был он крайне неразборчив. Сразу рванулся к БНФ, вместе с ними вносил в Овальный зал только утвержденный тогда бело-красно-белый флаг, очень дружил с Зеноном Поляком, ездил вместе на митинги. Потом перешел в другую фракцию, потом «примазался» к коммунистам.

Когда развалился Союз, он пытался создать свою коммунистическую фракцию. А потом Шушкевич с Кебичем решили дать ему возможность заниматься проблемой, на которой он «ломает шею», — борьбой с коррупцией. А эта борьба и оказалась тем коньком-горбунком, на котором Лукашенко въехал во власть.

Помните знаменитый доклад по борьбе с коррупцией? Набрал он туда непроверенных фактов, — Юра Малумов, Михаил Сазонов и нынешний зам. генерального прокурора Михаил Снегирь — все тогда

говорили, предупреждали: факты не проверены, использовать их нельзя. Их нужно проверять...

Но Лукашенко их немедленно обнародовал — ему не нужна была объективность, ему нужен был имидж. Словом, он пришел во власть.

— **Вы пришли во власть, ваша команда...**

— Команды не было, было шесть-восемь человек, в том числе и я. Кстати, теперь иногда говорят — мы его привели к власти. Я думаю теперь, что наша помощь, наша доля составила, может быть, процентов 5–10 успеха. Все остальное сделало желание общества видеть именно такого лидера — молодого, нетерпимого. Вспомните, все тогда считали: главное — «мочить» Кебича! Хуже не будет! Против Лукашенко перед выборами выступал разве что Народный фронт...

— **Вы говорите, вас было шесть-восемь человек. Давайте назовем «героев» именно...**

— Леонид Синицын, Юрий Малумов, Дмитрий Булахов, позже присоединился Виктор Гончар, Василий Долголев... Вот, в основном, все. Потом Синицын подкупил Капитулу...

Словом, и тогда команды не было, и сейчас ее нет.

— **Много говорят, что вы тогда занимались финансированием выборов...**

— Это не вполне так. Да и финансирование было мизерное. Если сравнивать с финансированием, к примеру, сегодняшних губернаторских выборов в России — масштабы несопоставимы! Разница в 1.000 и более раз в пользу сегодняшней России.

Финансы действительно шли, в том числе через меня — сумма составила на все про все около 1.000 долларов. Тот же Логвинцев помогал, еще несколько мужиков...

— **Сергей Прокопович из «Руст-инвеста» давал транспорт...**

— Да. А кто-то деньги давал на топливо, на сучья...

— **Хорошо, вы пришли к власти и начали формировать команду.**

— Какая команда... Начали портфели разбивать. Чуть не драчка шла. Управление делами формировал тогда нынешний заместитель министра сельского хозяйства Франц Минько. Потом меня вызвал Лукашенко и сказал: «Я хотел бы тебя видеть в должности управделами».

Я поговорил в семье, мне сын говорит: «Папа, не соглашайся, это же захвост». Кстати, именно он первым назвал меня захвостом. Потом прозвище было подхвачено и оппозицией, и самим Лукашенко.

Но для меня это было неглавным. В бюджете денег не было, их нужно было зарабатывать, и я поставил перед со-

бой задачу: за 10 лет перейти на самоокупаемость в содержании органов власти. Этого и добивался. Объемы были большими, в последнее время около 100 организаций, около 20.000 работающих.

— **Вы собрались, молодые руководители... Вы представляли себе, чего вы хотите? Какой должна быть страна?**

— Теперь понимаю, что более или менее ясных представлений не было. Но мы считали, что сумеем создать команду, которая будет работать на пользу белорусскому народу. А получилось все как раз наоборот.

В том числе и потому, что наш лидер если и представлял себе, что нужно делать, то совершенно не знал, как. Но если бы он окружил себя опытными практиками, то за эти 7 лет можно было бы многое сделать. И страна развивалась бы, и люди не были бы в нищете. Но ему всегда казалось, что он все знает сам. Что он одновременно и президент, и прокурор, и судья...

Кстати, это его убеждение усердно подогревалось множеством подхалимов.

— **А разве тогда, когда вы шли во власть, не было видно, что это человек, который все поднимает под себя?**

— Если честно говорить, то было. Но не хотелось упускать шанс. Да и в первые годы Александр Григорьевич еще работал, советовался с другими. И не только с нами...

— **Кстати, как вы теперь считаете, это правда, что не бывает худшего пана, чем из хвостов пан?**

— Конечно, это правда... Так получилось. Но и тут был выход: если бы все мы просто работали сутками — результат был бы. А теперь я сомневаюсь, что Лукашенко даже в своем совхозе работал как следует. Правда, первое время какое-то рвение еще было... А потом, почти все те 5 лет и 5 месяцев, которые я был рядом с ним, он работал в сутки не более трех-четырех часов. Он приезжает — первым делом выслушивает службу безопасности, потом встречается с прессой. Вызывает кого-то с отчетом для галочки — все, на этом его работа кончается, примерно в два часа дня.

Потом в Дрозды... А там теннис, хоккей... Как можно работать, когда через день хоккей в пять часов и через день — теннис?

И вот что получается: сам толком не работает, инициативу проявлять не позволяет — все боится, что за инициативу можно пострадать. Своё мнение формирует на основе мнения одного-двух человек. Из Шклова ему кто-то позвонил, что-то сказал... К примеру, Володя Малиновский, старый товарищ и учитель, который у

секретаря парткома колхоза имени Ленина Лукашенко был председателем... И это мнение уже становится государственной политикой. Разве при таких стратегиях Беларусь может развиваться?

— **А с чего начались проблемы в ваших с ним взаимоотношениях?**

— С того, что начались репрессии против близких мне людей. А вокруг меня, надо сказать, было несколько серьезных предпринимателей, которые не нарушая законов, много делали для республики... Это, в первую очередь, Виктор Логвинцев, других называть не хочу, потому что... все эти люди уже просчитаны, кого-то разорили, кого-то довели до инфаркта...

Да и со мной он работал так: идем по реконструируемому стадиону, и президент распределяет, кому и что надо сделать, как финансировать... А мне показывает самый сложный объект — козирек, где правительственная ложа...

— **Этот объект тебе.**

— Хорошо, а деньги где взять?

— У тебя столько друзей-предпринимателей... Решай!

Я помню, тогда мы около 350 писем предпринимателям написали с просьбой помочь. Но деньги собрали и с задачей справились.

Другое дело, что с предпри-

принимателями так обращаться нельзя. Я сам прошел эту школу и знаю, как достается каждый рубль... И если бы с предпринимателями Беларуси не обращались такими способами, они приносили бы такой доход, что никому и не снилось! А так у нас процентов 70, если не 80, предпринимателей уехали. Все увезли с собой, лишь бы только не иметь дело с этим руководством Беларуси.

— **Как вы считаете, на сколько правда то, что говорят об исчезновении людей?**

— Я этим специально не занимался, не исследовал. Но по той информации, которой я владею, причастность руководства Беларуси к их исчезновению очевидна. А что касается следователей, которые

пролили свет на это дело, могу сказать однозначно: это большие патриоты Беларуси, очень мужественные и честные люди!

— **Вы думаете, что это правда?**

— Уверен, что так.

— **А ваше отношение к утверждениям, что Мацкевич и Божелько пострадали не за заговор против президента, а за то, что попытались восстановить истину с исчезновением людей?**

— Я с большим уважением отношусь к Мацкевичу и Божелько. По моей информации, им не хватило двух-трех недель... Истина была бы установлена.

Знаю, что Олег Божелько через генерального прокурора России Устинова заказал вагон с оборудованием, которое могло под землей опознавать трупы. Вагон шел из Свердловска и то ли с поведельника на вторник, то ли со вторника на среду должен был прибыть. Но последовала чья-то команда — и он вернулся обратно. Если бы власти были ни при чем — зачем им бояться установления истины?

— **Что вы можете сказать о президентском фонде? Утверждают, что вы занимались счетами, на которых концентрировались деньги фонда. Вообще**

— Думаю, что и те и другие.

Вообще хочу сказать, что за минувшие 7 лет Беларусь не то что не продвинулась к демократии, а более того — в Беларуси повторяется 37-й год! К примеру, тотальный характер приняло прослушивание телефонов граждан. Не могу сказать точно, какая сумма — кажется, около 20 миллионов долларов — потрачена в последнее время на специальное оборудование, дающее возможность при «прослушке» отличать граждан от голоса... А основные руководящие кадры прослушиваются поголовно! Все!

— **Но есть такой человек, которому Лукашенко доверяет?**

— Думаю, что нет такого человека. Он никогда не доверял, например, Коноплеву. С Шейманом они просто повязаны общими преступлениями, деньгами...

— **Кстати, о Шеймане... Много говорят, что «лионский выстрел» был из пистолета Шеймана...**

— Не могу сказать точно. При всеобщей подозрительности в «команде» подробностей никто никогда никому не рассказывал. — **Поскольку хозяйственные дела шли все равно через вас, не можете ли вы на основе денежного содержания сказать: насколько выросли за последние годы охранные службы?**

це вас в Беларуси иногда называют «кошельком президента»...

— Так говорят те, кто не знает фантастической подозрительности и недоверчивости Лукашенко. То есть фондом занимается лично он и Шейман. Я к этому отношения не имел. Но могу уверенно сказать, что в фонде накапливаются государственные деньги. То есть деньги, заработанные обществом. И заработаны они, скорее всего, на продаже оружия, военной техники. Сумму назвать не могу, не знаю. Но она велика...

— **Но продавать оружие — не преступление. Россия продает его в больших объемах.**

— Да, не преступление. Но деньги от его продажи должны поступать в государственный бюджет и расходоваться под контролем государства.

— **А какое это оружие и куда продается?**

— Это оружие, которое в больших количествах осталось от Советской армии. И продается оно в Турцию, Ирак...

— **Это деньги наличные или безналичные?**

— Я этим непосредственно не занимался, деньги шли напрямую. Но уверенно могу сказать, что с августа 1999 года эти службы выросли примерно в 200 раз. Сегодня у него охраны более 2.000 человек. Даже для того, например, чтобы проехать в Острошицкий Городок, только ГАИ Минской области увеличено на 250 человек. А ездит он туда два-три раза в месяц.

— **Последней каплей, переполнившей ваше терпение, был арест Логвинца?**

— Когда его арестовали, я был в командировке. Мне позвонили и сообщили. А Логвинцев для меня был и остался как брат — я испытал настоящий шок. Он за пять лет моей работы до миллиона долларов принес в собственность государства. Мало того — именно за счет его средств всегда покупались личные вещи для Лукашенко — одежда, обувь и все остальное... Я сразу хотел уволиться. Пошел к президенту, он начал на меня орать. Потом я еще несколько раз поднимал эту тему, и он однажды заявил мне: он сидит в тюрьме вместо тебя! Потом, когда ничего не на-

шли такого, что можно было ему инкриминировать, справедливость наконец восторжествовала. Логвинца отпустили.

Я продолжал работать. Но мне кажется, Лукашенко не мог пережить, что получилось все не так, как он хотел. И вот 3 декабря был издан указ: за неоднократное невыполнение указаний президента управделами Титенкову объявить полное служебное несоответствие.

Такой юридической формулировки не существует вообще, это незаконно.

Думаю, он ожидал, что пополу к нему на колених, как это делают некоторые, и буду просить милости. Но я написал заявление и ушел. Мои заместители тоже хотели написать заявления об уходе, но я их отговорил — массовый уход мог повлечь за собой репресии. Я даже уверен, что большинство оказались бы за решеткой — просто так, в отместку...

Словом, поехал я в родные места, побывал на могилах родных. Потом сел в машину и уехал из Беларуси. Вслед пошла информация, что Титенков в бегах. Через врача президента Ирину Степановну договорился о встрече с ним, приехал. Договорились, что уезжаю из Беларуси, но если буду нужен — меня всегда можно найти.

— Я знаю, Иван, что ты порядочный человек... Езжай.

На том и расстались. Потом говорили, что я в Москве зарабатываю деньги под выборы Лукашенко.

Потом несколько раз приезжал в Беларусь. Вслед опять пошла информация, что вокруг меня собираются недовольные режимом. После чего вообще перестал ездить на Родину, уже год не был.

— А теперь ситуация опять обострилась?

— Обострилась она давно — ведь я практически единственный, кто ушел, хлопнув дверью. Но особенно после моего последнего интервью для «Беларускага часу». Где я от президента отмежевался, сказал, что перестал уважать Лукашенко как человека и как президента. Тогда Лукашенко, исповедующий принцип «сам дурак», заявил о каких-то 42 миллионах долларов, которые я украл...

Вы знаете, все годы моей работы в качестве управляющего делами меня проверяли по 5 — 7 раз в месяц — все мои службы, все подведомственные организации. И если бы была хоть малейшая зацепка — никто бы не выпустил меня из Беларуси. Неизвестно, где бы я был, какой бы срок отбывал.

Я ничего не боюсь, мне нечего скрывать. Единственное, чего хочу — чтобы в Беларуси прошли демократические выборы. Народ должен спокойно разобраться и выбрать человека, который действительно принесет пользу.

И если эти семь лет президентства Лукашенко отбросили нас назад на 15-20 лет, то уж следующие пять лет его руководства поставят страну на колени.

— А есть надежда на то, что выборы не будут подтасованы?

— Могу сказать твердо, что Лукашенко просто так власть не отдаст.

— О чем свидетельствуют, наверное, и отцы референдума 1996 года, когда вы были очень активны. Сегодня можете ли вы сказать, что референдум не был сфальсифицирован?

— Давать будем говорить честно — в 1996 году еще очень многие наделись на Лукашенко, а тоже... Результат референдума во многом продиктован этими надеждами.

— Но можете ли вы сказать, что фальсификаций не было?

— Нет, такого я сегодня сказать не могу.

«День»,
7 июля 2001 года
Хартия '97

Дзе Дзмітры Завадскі?

Адкрыты запыт да Генеральнага Пракурора Рэспублікі Беларусь Віктара Шэймана і Міністра ўнутраных спраў Уладзіміра Навумава

7 ліпеня 2001 года споўніўся год з таго дня, калі знік журналіст Дзмітры Завадскі. Следства па справе яго выкрадання скончанае, але пры гэтым беларускія праваахоўныя органы так і не далі адказу на галоўнае пытанне: дзе Дзмітрый?

У траўні на брыфінгу па выніках следства прадстаўнікі Пракуратуры Рэспублікі Беларусь паведамілі, што не маюць звестак пра месца знаходжання Завадскага. А ўжо ў чэрвені ў Інтэрнэце і друку з'явіліся заявы былых следчых пракуратуры Алега Случака і Дзмітрыя Петрушкевіча, якія паставілі пад сумненне вынікі следства і жаданне праваахоўных органаў адшукаць ісціну па справе.

Безумоўна, Пракуратура і МУС у першую чаргу павінны быць зацікаўлены ў тым, каб абвергнуць гэтыя абвінавачванні і данесці да грамадскасці свой пункт гледжання на гэтую справу, але чамусьці не робяць гэтага. Не ведаем мы Вашай рэакцыі і на заяву Аляксандра Лукашэнкі аб тым, што ён гатовы правярэць, ці сапраўды Завадскі ды іншыя зніклі па хаваньні на Паўночных могілках у Мінску і даў дазвол на эксгумацыю пахаванняў «у прысутнасці любых экспертаў, прадстаўнікоў пасольстваў, грамадскасці».

20 чэрвеня БАЖ звярнулася да Вас з просьбай правесці прэс-канферэнцыю і адказаць на пытанні, якія ўзніклі пасля заяў былых следчых пракуратуры Алега Случака і Дзмітрыя Петрушкевіча. Міністэрства ўнутраных спраў адказала, што «міністр не бачыць сэнсу ў правядзенні вузканакіраванай сустрэчы з журналістамі на тэму знікнення тэлеаператара ОРТ Дзмітрыя Завадскага, бо толькі адкрытае судовае разбіральніцтва назаве вінаватых і дасць канчатковыя адказы». А на наш зварот у пракуратуру ніякага адказу мы не дачакаліся да гэтага часу.

Між іншым, Закон «Аб друку і іншых сродках масавай інфармацыі» гарантуе журналістам права запрашваць і атрымліваць інфармацыю — права, прадугледжанае Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь. Грамадству неабходная прайздвая інфармацыя пра лёсы зніклых людзей, і нашы подпісы пад гэтым лістом павінны пераканаць Вас у гэтым.

Мы і надалей будзем настойліва патрабаваць адказу на пытанне: што насамрэч здарылася з Завадскім. Пытанне ДЗЕ ДЗМІТРЫЙ ЗАВАДСКІ? мы накіроўваем асабіста да Вас. Чакаем Вашага адказу.

1. Літвіна Ж., прэзідэнт ГА «БАЖ»
2. Гуляў А., віцэ-прэзідэнт ГА «БАЖ»
3. Бастунец А., віцэ-прэзідэнт ГА «БАЖ»
4. Тамковіч А., віцэ-прэзідэнт ГА «БАЖ», галоўны рэдактар газеты «День»

5. Мельнікаў Э., віцэ-прэзідэнт ГА «БАЖ»
6. Пастухов М., кіраўнік Цэнтра прававой абароны СМІ пры ГА «БАЖ»
(І яшчэ 268 подпісаў журналістаў і сябраў рэдакцый)

Збор подпісаў працягваецца

К беларусскаму народу і міжнароднай асветленасці

На 9 верасня 2001 года в Рэспубліке Беларусь назначены прэзідэнцкія выбары. Нет сомнения в том, что если выборы будут честными, открытыми и свободными, то белорусский народ изберет достойного руководителя нашей страны.

Однако уже в самом начале избирательной кампании действующая власть во главе с Лукашенко приступила к подготовке фальсификации выборов. При формировании Центральной и территориальных избирательных комиссий грубо нарушены Конституция и действующее законодательство. В их состав преднамеренно были включены считанные единицы из 600 представителей демократических партий и общественных объединений, выдвинутых в соответствии с избирательным Кодексом. Власть в нарушение закона уже заготовила списки членов участковых избирательных комиссий. В них опять нет представителей демократических партий, зато преобладают те, кто участвовал в фальсификации результатов парламентских выборов осенью 2000 года.

Очевидно, что Лукашенко решил повторить прошлогодний сценарий фальсификации выборов. Заранее планируется объявить его победителем, хотя достоверно известно: за Лукашенко даже на старте избирательной кампании намерено проголосовать около 20% избирателей, и при этом его рейтинг неуклонно снижается.

Вопреки заявлениям Лукашенко фактически уже начал свою избирательную кампанию. Он ежедневно не сходит с телеэкрана, в то время как на других претендентов государственных СМИ изливаются потоки грязи и клеветы.

Совершенно очевидно: Лукашенко готовится захватить власть еще на один срок обман-

ным, а при необходимости, и силовым путем. Если это произойдет, то страну ожидает еще большая политическая и экономическая изоляция, развал экономики и резкое снижение уровня жизни. В результате Беларусь может исчезнуть с карты Европы как самостоятельное государство.

Мы, претенденты в кандидаты в Президенты Республики Беларусь, руководители демократических партий и общественных объединений, исходя из чувства ответственности за будущее страны:

1. Обращаемся ко всем гражданам Беларуси с призывом противостоять нарушениям закона со стороны правящего режима, а также содействовать избранию нового, достойного Президента страны.

2. Заявляем о готовности координировать свои действия с целью:

2.1. консолидации усилий всех претендентов, демократических партий и общественных объединений для смены правящего режима;

2.2. совместного проведения массовых акций протеста, если властью не будут созданы условия для проведения свободных и справедливых выборов.

3. Обращаемся к руководителям предприятий, организаций и учреждений с призывом не участвовать в противозаконных действиях в ходе избирательной кампании.

4. Выражаем уверенность в том, что сотрудники Прокуратуры и Судов, оперативных и иных подразделений КГБ и МВД не будут выполнять указания должностных лиц, идущие вразрез с положениями Конституции и законов.

5. Призываем прокуроров внести протесты по фактам нарушения законности при формировании территориальных

избирательных комиссий.

6. Предлагаем президиумам областных, Минского городского Совета депутатов, районных Советов депутатов, соответствующим исполнительным комитетам повторно рассмотреть вопрос о включении в состав образованных территориальных избирательных комиссий представителей партий, общественных объединений, трудовых коллективов, а также граждан, выдвинутых путем сбора подписей, которым было отказано во включении в состав комиссий.

7. Признавая судебное значение для всего белорусского народа наступающих выборов, считаем принципиально важным прохождение каждого кандидата в Президенты специального медицинского обследования на предмет возможности исполнения возложенных на Президента страны функций управления государством.

8. Обращаемся к ОБСЕ и другим международным организациям, к правительствам и парламентам европейских стран с просьбой содействовать проведению свободных и справедливых президентских выборов и укреплению демократии в Беларуси.

Мы уверены: сила — в единстве действий, и не сомневаемся: народ изберет нового, достойного Президента Республики Беларусь!

ПОДПИСАЛИ:
ПРЕТЕНДЕНТЫ В КАНДИДАТЫ В ПРЕЗИДЕНТЫ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ:
Владимир ГОНЧАРИК
Семен ДОМАШНИКОВ
Сергей КАЛЮЖНИЙ
Павел КОЗЛОВСКИЙ
Михаил ЧИГИРЬ
Сергей АНТОНЧИК
Константин КОНОНОВИЧ
Валерий ЛЕВОНОВСКИЙ
Николай МЕКЕКО

АБСЕ чакае прэзідэнцкіх выбараў

Статус Беларусі ў Парламенцкай асамблеі АБСЕ не змяніўся: крэсла засталася пустым. Такі асноўны вынік летняй сесіі ПА АБСЕ, якая з 6 па 10 ліпеня праходзіць у Парыжы.

Пасля антыканстытуцыйнага рэферэндуму 1996 года ПА АБСЕ прыняла рашэнне прызнаваць адзіным легітымным парламентам на Беларусі разгнаннае Вярхоўнае Савет 13 склікання; Нацыянальны сход застаўся па-за гульняй як незаконны орган. Пасля таго якшчэ два разы пастаянны камітэт ПА АБСЕ павярдаў паўнамоцтва Вярхоўнага Савета. Аж да сёлета з ім, 9 студзеня 2001 года закончыўся пяцігадовы тэрмін паўнамоцтваў ВС, таму ўпершыню паўстаў пытанне пра прадстаўніцтва Беларусі ў ПА АБСЕ. Фактычна з ім, ні Палата прадстаўнікоў не прадстаўленая ў ПА АБСЕ, а месца Беларусі ў гэтай універсальнай арганізацыі пустое.

На парыжскую сесію паехалі абедзве дэлегацыі: ад ВС — Анатоль Лябедзька, Віктар Хоміч, Уладзімір Кудзінаў ды Яраслаў Раманчук, ад «палаткі» — Анатоль Красуцкі ды Барыс Бікінін. Дарэчы, афіцыйна ў Парыж муслі ехаць Волга Абрамава, Уладзімір Навасяд, Аляксандр Шпілеўскі ды Уладзімір Канаплёў, аднак пасля візіту ў Мінск місіі АБСЕ цікаваць у афіцыйнага Мінска да разгляду «беларускага пытання» рэзка ўпала. Гэта і не дзіўна: у часе візіту ў Мінск 30 чэрвеня — 2 ліпеня місіі ПА АБСЕ Ута Цаф ды Урбан Айлін вылучылі ўнутрыпалітычную сітуацыю і прыйшлі да высновы, што дэмакратычныя змяненні на Беларусі не відаць, а таму мяняць яе статус няматэрыяльна. Пра гэта 5 ліпеня на паседжанні Мандатнай камісіі дакладаў Урбан Айлін. «Мы не убачылі ніякага дэмакратычнага прагрэсу, і таму нашая прапанова Мандатнай камісіі палягала ў тым, каб месца Беларусі заставалася воляе», — так патлумачыў шведскі сацыял-дэмакрат сваю пазіцыю.

6 ліпеня «беларускае пытанне» разглядаў Пастаянны камітэт ПА АБСЕ. Супраць прапанаванага Мандатнай камісіі праекта рэзалюцыі выступілі чатыры дэлегацыі: Расіі, Малдовы, Кыргызстана ды Таджыкістана, — таму юрыдычнага рашэння прынята не было. Таму статус Беларусі не змяніўся: ВС не прызнаецца з-за закатавання паўнамоцтваў, а Палата прадстаўнікоў не прызнаецца, бо сфарміравана не дэмакратычна.

Віцэ-спікер Анатоль Лябедзька не хаваў задавальнення ад рашэння па «беларускім пытанні». «Спадар Селязнёў (не ведаю, па якіх матывах), фактычна ізноў дапамог Вярхоўнаму Савету. Ён з дапамогай дэлегацыяў Малдовы, Кыргызстана і Таджыкістана, заблакаваў прыняцце рэзалюцыі, якая юрыдычна замацоўвала статус «пустога крэсла» для Беларусі. Не буду хаваць, у нас была падрыхтаваная заява дэлегацыяў некалькіх дэмакратычных краін, якія б таксама гэта зрабілі, але першым высунуў гэтую ініцыятыву Селязнёў, і нас гэта вельмі задаволіла. Фактычна, пытанне аб статусе Беларусі зноў адкладзена ўжо на змяненне сесіі, што адбываецца на пачатку наступнага года. І гэта, відаць, самая галоўная падзея для нас сёння», — заявіў у інтэрв'ю радыё «Свабода» А.Лябедзька.

Рыгор БУЯН

Хто абслугоўвае «зьялёны рух» на Беларусі

У нумары НАШАЙ СВАБОДЫ за 20 чэрвеня бачылі, што была надрукаваная інфармацыя «Сход беларускіх зьялёных» пра сустрэчу няўрадавых экалагічных арганізацый. Вядомы беларускі экалаг, заснавальнік і рэдактар газеты «Белавеская пушча», кіраўнік ініцыятыўнай групы «Асацыяцыя беларускіх зьялёных» Валеры Дранчук, які быў удзельнікам сустрэчы, мае іншы меркаванні пра гэтыя мерапрыемствы.

Інфармацыя ў стылі аморфнай справяднасці, на мой погляд, скажае дух, змест і сутнасць трохдзённага мерапрыемства, якое заслугоўвае не толькі грамадскай зацікаўленасці, але не менш пільнага патрабавальнасці да яго вынікаў. У пазіцыі рэпарцёра, як палеаэнта, асобныя акцэнтны ўспрымання як ацэнка, пры гэтым яны альбо недакладныя і супярэчлівыя, альбо свядома завышаныя.

«Орхускі» кампанент – абдосце насельніцтва да інфармацыі, судовых зыскаў і разбору, вылучаны Л.Сіманавым як спраўджаны, практычна адсутнічаў на сустрэчы і закранаўся хіба што мімаходзь. Праблемы ўстойлівага развіцця засталіся нераскрытымі ў той форме, у якой падаваліся на сустрэчы, таму не выклікалі ў прысутных жывога водгуку. Роля Сусветнага банка ў іх вырашэнні выглядала ў кантэксце дыскусій пакуль што і занадта гіпатэтычна, і неадназначна ў умовах сучаснай Беларусі, таму «сабілівая ўвага» да яе ўспрымалася хутчэй як аўтарскі аванс арганізатарам.

Аўтар, калі ён прысутнічаў на сустрэчы, не мог не адчуць, што

ўвага прысутных зрабілася своеасаблівым таварам для функцыянераў сённяшняга экалагічнага руху ў Беларусі, якую можна маніпуляваць, якую можна расцягваць і адцягваць, дзяліць і прыўлашчаць – замест таго, каб канцэнтравалася на самым галоўным, на стратэгічных накірунках дзеяння ў цяперашніх беларускіх умовах. Гэтага вымагае перш-наперш мэта сустрэчы, названай як стратэгічная (а не нацыянальная, паводле паводлення Л.Сіманова).

Таму цэнтральным месцам сходу варта было назваць найперш дэбаты: могуць альбо не могуць «зьялёны» ўплываць на ўладныя рашэнні. Экалагісты, якія прыехалі з розных куткоў Беларусі, спрачаліся на гэтую тэму досыць шчыра і канструктыўна, закранаючы праблему галоснасці, выхавання і адукацыі, структурнай арганізацыі экалагічнага руху, адзінага ўплывовага выдання, прырытэстаў практычна дзейнасці, нескарыстанасці сродкаў абароны-ратаўнічай практыкі і права судзіцца. Пытанні сабралася так шмат, што, здавалася, іх хопіць на некалькі рэзалюцый. І такія прапановы з залы былі: прыняць галоўную рэзалюцыю аб стратэгіі экалагічнага руху з выхадам на самыя балючыя праблемы прыроднага і навакольнага асяроддзя.

У дадатак я прапанаваў сходу прыняць дзве асобныя рэзалюцыі: па адзіным перыядычным выданні, каб спыніць самадзейны газетна-выдавецкі разлад і рабіць прафесійную «зьялёную» газету, гуртуючы аднаудцаў, а таксама рэзалюцыю па практычнай дзейнасці экааганізацый, каб абараніць экалагічны рух ад «гранта-

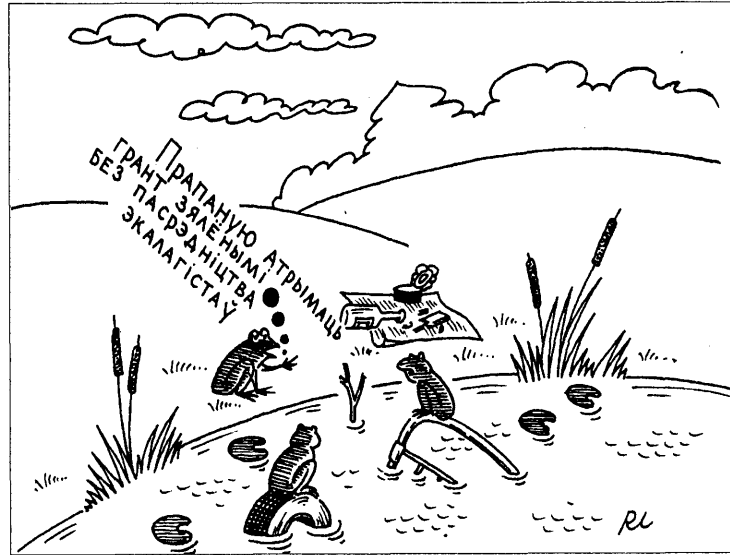
дзялкоў», якія добра наладзілі прыбыраць да рук дапамогу заходніх падаткаплатнікаў. Усе прапановы выказваліся з разлікам, што яны абавязкова ўвойдуць у выніковыя дакументы, што і прадугледжвалася працэдурай. (Для параўнання ў Л.Сіманова: «Выніковыя дакументы сустрэчы адлюстравалі імкненне экалагічных няўрада-

рэшце рэшт, прыняцце дакументаў было цалкам сарванае і ўдзельнікі стратэгічнай сустрэчы, пагадзіўшыся тры дні, раз'ехаліся ні з чым.

У гэтай сітуацыі я мусіў перадаць калегам-экалагістам зрабіць заяву, што наш экалагічны рух абслугоўваюць людзі, якія альбо не з'яўляюцца гэтага рабіць, альбо свядома, з дапамогай адмыс-

прыехалі ў сталіцу з розных куткоў Беларусі, каб адчуць сабе мацнейшымі хоць бы агугнаць мэтай, былі цыннічна скарываны ў якасці «пракатальнага мяса». Лічыць, што гэта ад недахопу розуму ці досведу арганізатараў (ужо чуваць і такія меркаванні), хутчэй за ўсё наўня.

Варта сказаць і пра тое, што сустрэча ладзілася на грошы

вых арганізацый Беларусі да супрацоўніцтва з дзяржаўнымі прадпрадпрыемствамі...»).

На жаль, да большасці арганізатараў акуралі не праслухаліся (ініцыятыва была менавіта ў іхніх руках і кантралявалася камандай вядучых-трэнераў). У

ловых тэхналогіяў, падаўляючы грамадскую ініцыятыву і мэталанава стрымліваючы дзейнасць няўрадавых арганізацый, навяваючы ім ці то штучнае сяброўства з банкам, ці то супрацоўніцтва з уладамі. А людзі, якія паверылі арганізатарам,

нідэрландскай арганізацыі «Milieucontact Oost-Europa» праз свайго партнёра ў Беларусі – грамадскую арганізацыю «Экалагічная ініцыятыва «Буренка» пры чынным удзеле вядомых мінскіх арганізацый «Белая Русь» і «Экадом» (мена-

віта гэтыя дзве ГА і трымалі ролю арганізатараў сустрэчы). Што да «Буренка», дык мала хто ведаў, адкуль яна, такая, узлязла на Беларусі, пакуль чыноўнікі міністэрства, які прысутнічаў на сустрэчы, не згадалі пра яе «бацькоўскае» ўлонне ды клопаты двух міністэрстваў – прыродных рэсурсаў і замежных справах. Можна, адсюль такая сінхронная загатоўка сходу? Магчыма, тут варта пашукаць прычыну планаванага выніку трохдзённай стратэгічнай сустрэчы на агугным фоне амаль-амарфнага беларускага «зьялёнага» руху?

На жаль, замежныя грантадаўцы ўсё часцей «пракловалі» на беларускіх так званых няўрадавых арганізацыях, карыстаючыся сумніўнымі паслугамі досыць вузкага кола людзей, якія з камсамольскіх часоў прыватызавалі зьялёную ідэю ў краіне. Не маючы дастатковага ўздзеяння пра іхні досвед і рэйтынг, дый наогул пра сітуацыю ў Беларусі, нашы партнёры (не абавязкова з Амстэрдама) выдаткоўваюць грошы часам на падмацаванне гэтых арганізацый іх іх атакі, а не на ўмацаванне праўдзівых рэальных экалагічных руху, сапраўды адкрытага для грамадства. Калі б было інакш, мы сёння шэлілі б з чарговага плённага выніку на карысць зьялёнай Беларусі.

У гэтым звязку магу дапусціць, што інфармацыйнае паведамленне спрытна ляжа ў тэчку са справядкай за адпрацаваны «стратэгічны» праект, а наступныя крокі «зьялёных» (аб'яўлены на люты-сакавік 2002 года) будуць рыхтаваць тыя ж «Буренка»-менеджеры.

Валеры ДРАНЧУК

Што баліць піваварам

Сітуацыя на часе з крызісам беларускіх півазаводў расквіт расійскай піваварнай вытворчасці абмяжованай павышэння попыту беларускай зямлі на не сваё піва. Па афіцыйных дадзеных, імпорт піва ў краіну складае 450 тысяч дэкалітраў штогод. Але спецыялісты ацэньваюць рэальныя аб'ёмы імпарту ад 5 да 7 мільянаў дэкалітраў. Такія разыходжанні ў статыстычных дадзеных сведчаць толькі аб тым, што большага піва трапіла на Беларусь кантрабанднымі шляхамі, а адпаведныя органы на гэта заплюшчваюць вочы.

Беларускае піва беларусы выпілі за мінулы год 23,5 мільёна дэкалітраў, і толькі дзякуючы адчувальнай розніцы ў коштах з расійскім. Гэта меней за наўня магутнасці ўсёй галіны – 35 мільянаў дэкалітраў штогод.

Беларускае піва карыстаецца недастатковым попытам, і прымусіць спажываючых яго купляць неапатчыма. А з-за дзяржаўнай замовы на сыравіну піваварныя заводы былі вымушаныя купляць ямень, які вырашчыла наша сельская гаспадарка. А ён на 29% не адпавядае дзяржаўнаму стандарту па ўтрыманні бялку і на 31% – па колернасці. Прычым абыходзіцца гэты ямень амаль удвая даражэй, чымсёй той, што на сусветных рынках. Пазбавіў ад гэтага мо толькі неўрадзякі. Толькі сёлет, калі аб'ёмы вытворчасці піва ўжо панелі на 20%, беларускі ўрад вывёў піваварны ямень па-за дзяржаўную, але з гэтымі захамі, на думку дырэктара Брэскага завода безалкагольных напоў Алег Кісяля, ўрад спазніўся не менш як на 3 гады.

Разам з тым, паводле афіцыйных дадзеных, экспарт за мяжу айчыннага піва летас узрос у 2 разы. У той жа час на Беларусі піва розных півазаводў свабод-

на рэалізоўвацца не можа праз усталёванае размеркаванне акцызных плацяжоў сярод мясцовых бюджэтаў. На сёння больш за 120 гатункаў піва варца 17 вытворцаў у розных раёнах Беларусі, а беларускія аматары піва большага знаёмыя толькі з абмежаванай колькасцю гатункаў. Акцызныя плацяжы з піва трапляюць у мясцовы бюджэт па месцы знаходжання завода-вырабніцы, нават з піва, якое было рэалізаванае ў іншым рэгіёне. Тым самым гэты мясцовы бюджэт недаацэньвае пэўныя сродкі, бо «чужынскае» піва перабівае попыт на мясцовае, і каб гэтым запабегчы, мясцовыя ўлады перакрываюць доступ канкурэнтам на мясцовы рынак. У выніку – у сваім рэгіёне кожны півазавод займае манаполінае становішча.

Са слоў Алег Кісяля, досыць багата шкодзіць нашаму піву яго залішняе антырэклама ў СМІ, якая прылучыла спажываць да думкі, што наша піва горшае за замежнае. На ягоную думку, яно не горшае, а проста іншае, разлічанае на аматара. У адзрэнне ад расійскага, варыцца яно па класічных рэцэптах: 21 дзень вытрымкі і 8 дзён броджэння. А сучасныя расійскія кампаніі перанялі новыя заходнія тэхналогіі, па якіх піва гатуецца за 14 дзён. Калісці такія тэхналогіі спрабавалі выкарыстаць чэшскія півавары, але чэхі такое піва не ўжывалі і называлі «піўнай вадой».

Беларускае новае піва прыйшлося даспадобы. Да ўсёго новай тэхналогіі дазваляюць выпрацоўваць піва за кароткі тэрмін з меншымі выдаткамі. Таму, як прызнаў дырэктар Брэскага завода безалкагольных напоў Алег Кісяля, ўрад спазніўся не менш як на 3 гады.

Да інвестыцыйных захамў «Балтыкі» ў бок «Крыніцы» кіраўнікі астатніх півазаводў

ставяцца негатыўна. Хоць бы з таго, што планаваныя магутнасці прадпрыемстваў у 30 мільёнаў дэкалітраў на год цалкам перакрываюць піўны рынак Беларусі, а гэта значыць, што іншым вытворцам даведзецца саступіць. На іх думку, гэта неумелна, асабліва ў адносінах да тых, хто працуе ў правінцыі.

Са слоў пачальніка галоўнага вытворча-тэхналагічнага ўпраўлення канцэрна «Белдзяжхарчпрам» Аляксандра Ганчарэнкі, Беларусі будзе дастаткова і 7-8 півазаводў, і на кожны патрэбна на 15-25 мільёнаў долараў інвестыцыйных укладанняў. З пачатку крызісу за межы інвестыцыі, зацікаўлены ў такіх укладаннях, заўважана актыўнізаваліся. Рэчышчым півазаводам цікавіцца літоўцы, Польшчакі і Аршанскі – ангельцы, а чэхі – СР «Арагаст».

Але, каб у нас засталася беларускае піва, вытворцам трэба дапамога дзяржавы. У цяперашняй сітуацыі беларускае піваварнае на працягу трох гадоў настойліва прасілі дзяржаўных прадпрыемстваў. Каб вытрымаць канкурэнцыю з той жа «Балтыкай», трэба мець падобныя ўмовы развіцця, што былі створаны для яе і для іншых бровараў у Расіі ўжо ў 1996 годзе.

Калісці ў Беларусі быў распрацаваны праект пастановаў, накіраваны на абарону ўнутранага рынку. Але ён так і не быў зацверджаны.

Толькі сёлет удвая панелі акцызныя плацяжы – да 42 рублёў з 1 літра, і адменены абмежаванні па коштах і рэнтабельнасці. Аднак засталіся не менш значныя перашкоды. Лёгчы на мытных плацяхах на ўвезенае абсталяванне прадстаўляюцца толькі замежным інвестарам, а ў айчынных прадпрыемстваў пры жаданні правесці модернізацыю вытворчасці такіх палёгкаў няма.

Алена ЛАБАВА

Метро, якое не стала нацыянальным

«Станцыі савецкага метро – комплексныя манументальныя збудаванні з выразным архітэктурна-мастацкім выкладом», – сцярджае савецкі энцыклапедычны слоўнік. А савецкае заўжды выклікае нацыянальнае. Мінскае метро, як і кёйскае, як і тбіліскае, – наскрозь савецкае. Дзіва што! Канчатковае рашэнне па выглядзе, аддзелены пероннай залы, па назве кожнай станцыі прымае ў свой час маскоўская камісія Метробуд СССР, узброеная адзіна правільнай у свеце савецкай ідэалогіяй.

Натуральна, што напрыканцы 70-ых гадоў за збудаванне і афармленне метрапалітэйскіх станцыяў узялі лепшыя беларускія майстры-архітэктары Ларчанка, Школьнікаў, Пагарэлаў, Івашчыны, мастакі Стэльмашонка, Кішчанка, Даўгала... Гэта іх заслуга ў тым, што мінскае метро (няхай сабе і савецкае!) – адно з адмысловых і прыгажэйшых не толькі ў былым Саюзе. Але якімі словамі даводзілася гэтага дамагацца. Галоўнай перашкодай у творчай справе сталася бізгалуздацкі шматлікі чыноўніцкі і партрботніцкі самых розных рангаў, якія не толькі кіравалі, колькі заўзята заміналі працы.

Станцыю «Плошча Перамогі», як успамінае мастак Уладзімір Стэльмашонка, было вырашана зрабіць па вышнім ніжэй за станцыю «Кастрычніцкая». Надта натуральнае памкненне адначасна беларускі ўдзел у Вялікай Айчыннай. Але Масква не зацверджала праект больш года. Маўляў, як так: «Кастрычніцкая» – галоўная станцыя не толькі з пункту гледжання інжынернага (двуухозовае навае скарыванне метруйскіх ліній), але і з ідэалагічнага! Нібыта прымыжне ролі лініі складанасцю рабіла Масква,

добо».

Нерваў тады ў архітэктара Ларчанкі ляснула Бог ведае колькі. Вышыню «пераможнай» станцыі ён разам з Стэльмашонкам і Даўгалам адстаў, і паходзе справы прапанаваў праект удасканаліць: зрабіць пляц не круглым, а авальным, каб да помніка з вечным агнём дабрацца не праз вуліцу, а пад зямлёй, праз арыгінальны калідавы пераход. Але тут на дыбкі ўжо паўсталі не маскоўскія, а свае: колішнія сакратар гаркама партыі Таразевіч і пачальнік галоўнага архітэктурнага ўпраўлення Грыгор'еў (часу няма, рабіце, як Масква зацвердзіла). Яны гэта часта бывае, дапамагла бяда. У час вяслела малады ўскладлі да помніка кветкі, вецер сарваў фату, пацягнуў яе па праспекце. Маладога, які кінуўся услед, збіў легкавіч. Толькі тады ўмяшалі ЦК. Былі распачаты масавыя суботнікі па пераўладкаванні пляцу.

Але мастакоўскія пакуты на гэтым не скончыліся. Па невядомых прычынах чынавенства скасавала мантаж трох вітражоў пры выхадзе на вуліцу Даўгаборскую. У станцыі ўзыхаў аздабленых тэсці (вельмі пільны і ідэалагічна падкаваны) заўважыў бышам габрыіскай сімвалімі. Для вырашэння «сміцкага пытання» ледзь не камісія была створана: партыйныя сакратары на карачках вышуквалі гніюсныя падкопы прайдзвістаў жыда-масонаў. Так, бедакі, і не знайшлі нічога. Дзякаваць Богу, у выніку мы маем станцыю такой, якой яна коліс і задумвалася людзямі няўрымслівым і апантаным. Высокая, светлая, з вытанчанымі калонамі, якія нагдаваюць урачыста-святоточныя салоты.

Дарэчы, амаль такія ж калоны і на ідэалагічна выверанай «Кастрычніцкай». Плагат? Можна і так называць. «Кастрычніцкую» з-за інжынерных складанасцяў рабіла Масква,

якая ў пошуках творчых ідэй не саромілася залазіць у чужую кніжку.

Цяжка аздаблялася наша метро. На прыпынку «Парк Чалюскінцаў» з-за інжынерных памылак пры мантажы ў падземным пераходзе былі безваротна сапсаваныя чатыры мазайкі мастака Кашчані. Настрой мастакам і іх памагатам – рабочым Мінскага мастацкага камбіната – павала ішчэ і тое, што «падземных» грашовых надбавак ім не выплачвалі. А працаваць у метро даводзілася суткамі, нават у час руху цягнікоў. Перашкіджалі і крадзяжы каштоўнага аздабленняга будматэрыялу. На «Маскоўскай», як і на сачылі, зніклі фларанцыйскія мазачныя пліткі, каліровы мармур. На «Плошчы Перамогі» – металічныя літары.

Так, наша мінская падземка пакуль не стала нацыянальнай. Хоць той з пасажыраў, каму абрыдла на «Фрунзенскай» ці «Пушкінскай», можа знайсці адпачынае на «Купальскай» ці «Плошчы Якуба Коласа». І не атрымалася ў свой час зрабіць станцыю «Няміга» са справдзівым беларускага матэрыялу – дрэва (аўжо існавала тэхналогія іанізаванай драўніны, пры якой яна, захоўваючы знешні выгляд, набывала якасць бетону), але сённяшняй «Першамайская» радзе вока менавіта беларускай кіраўніцы – чыроўны пас на белым фоне. І ніхто не запярэчыць, што бел-чырвона-белая «Першамайская» бракуе нацыянальнага.

Так што не бяды. Час не стаіць на месцы. Спадзяюся, на станцыі з віртуальнай назвай «Плошча Незалежнасці» неўзабаве замяняць вельмі савецкія, а таму баявыя і пустыя словы «Плошча Леніна». А дзе небудзь ўраце сталічнага Паўднёвага Захаду з явіцца прыпынкі «Кастусь Каліноўскага» і «Бўфрасіні Польшчы».

Андрэй СТАРЖЫНСКІ

ГЛАБАЛІЗАЦЫЯ

Идолы конкуренции
равнодушны к человеку

На прошлой неделе в Будапеште проходила конференция по проблемам глобализации в бывших государствах «лагеря социализма». Участники форума, среди которых эксперты в области экономики, политики и охраны окружающей среды, религиозные деятели из многих стран мира, приняли «Обращение» ко всем христианским церквям Европы, правительствам европейских стран и широкой общественности.

В обращении, со ссылкой на статистические данные ООН, отмечается, что если в 1989 году только 14 миллионов человек в странах Центральной и Восточной Европы жили менее чем на 4 доллара в день, то сейчас число таких людей составляет более 140 миллионов. Десятикратное увеличение количества малообеспеченных людей за 10 лет — это пугающая тенденция расширения пропасти между богатством и бедностью, которая может отозваться социальными потрясениями в недалеком будущем.

Обсуждая проблему «господства идолов конкуренции, погребительства и комфорта», участники этого форума по проблемам глобализации отмечали, что тысячелетия христианская традиция учит «не уходить в оборону перед лицом домини-

рующих сил мира», «не прятаться от ответственности в области личных проявлений веры». «Наша миссия, — говорится в обращении, — изменять окружающую жизнь и заботиться обо всех людях, особенно о тех, кто страдает, подвергается давлению или вытесняется на обочину жизни». В противовес глобализации конференция призвала церкви побуждать государства к процессу «локализации», уделяя «больше внимания чаяниям, традициям и образу жизни людей в конкретных регионах и местностях». Церквям также предложено поддерживать мелкий бизнес, местные механизмы кредитования и накопления, системы независимого информационного обмена и усиления, направленные на защиту национальных культур.

К церквям в государствах Западной Европы призывают убедить политиков остановить эксплуатацию большинства населения мира и разрушение Земли «золотым миллиардом» (жителями развитых стран). По мнению участников будапештской конференции, церковь должна помочь населению развитых стран Западной Европы открыть для себя традиционные христианские ценности самоограничения, аскетизма и общности.

Геннадий БЛАКИТ

Из советских самые
честные — эстонцы

Между коррупцией и бедностью существует самая непосредственная связь. Об этой зависимости напомнил председатель неправительственной организации «Трансперенси интернэшнл» Питер Эйген, который представил очередной ежегодный доклад о коррупции в мировом масштабе. В докладе учтены сведения о состоянии дел в 91 стране мира с использованием 10-балльной системы. Для вычисления балла каждой отдельной страны использовано 14 исследований, проведенных семью различными и независимыми организациями.

«Новый индекс отражает замкнутый круг бедности и коррупции, — подчеркнул руководитель «Трансперенси интернэшнл». — Коррупция процветает там, где родители должны подкупать учителей, которым недоплачивают, чтобы те учили их детей. Она процветает там, где без денег осталось здравоохранение. Главными жертвами коррупции всегда являются самые бедные. Колоссальные суммы изымались из общественных фондов, разбазариваются и разворовываются коррумпированными чиновниками».

В классификации коррупции за 2001 год лишь несколько наиболее развитых стран мира получили более 9 баллов из 10. Самая «честная» страна мира — Финляндия, она набрала 9,9 балла. За

ней следуют Дания (9,5 балла), Новая Зеландия (9,4), Исландия и Сингапур (9,2), Швеция (9 баллов). Среди ведущих индустриальных стран мира наименее коррумпирована Канада. Она занимает 7-е место (8,9 балла). Великобритания стоит на 13-м месте (8,3 балла), США — на 16-м месте вместе с Израилем (по 7,6 балла). Германия занимает 20-ю строчку (7,4 балла), Япония — 21-ю (7,1 балла), Франция — 23-ю (6,7 балла), Италия — 29-ю (5,5 балла). Из республик бывшего СССР приятное исключение по уровню «честности» составляет Эстония, она выбились на почетное 28-е место (5,6 балла). Как видим, это лучше, чем в Италии.

Меньше половины из возможных баллов набрали 55 стран. Замыкает список, поражающий уровнем коррумпированности, Бангладеш (0,4 балла), а соседствуют с этой страной Нигерия (1 балл), Уганда и Индонезия (по 1,9 балла). Остальные до заветных 5 баллов не дошли.

Россия находится в самом конце списка, разделяя 79-ю строчку с Пакистаном и Экватором (по 2,3 балла). Она пропустила вперед Казахстан и Узбекистан (1 балл), но зато может похвалиться, что обогнала Украину, которая занимает 83-е место (2,1 балла), и Азербайджан (84-е место вместе с Кенией, по 2 балла).

Ирина КОЙДАНОВСКАЯ

Головний редактор
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Ссылка на газету НАША СВАБОДА обязательна. Редакция может не подзаявлять меркантильн аўтару, публікаваць артыкулы дзеля палемікі. Адрас: г. Мінск, пр-т газет «Ізвестыя», 8-173. Пасаджанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук. Выдавец — редакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паляграфічным РУП «Чырвоная звязда» 220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1731 Нумар падпісаны ў друку 9/07/2001 (15:00) Наклад — 9.210

Да экватара — адзіны крок

Учора ўвечары футбалісты мінскага «Дынама» правялі ў Ізраілі паўторны матч другога раўнда розыгрышу Кубка УЕФА — Інтэртота ў Хайфе супраць мясцовага «Хапаэля».

Мы верым, што сталічная каманда па суме дзюх сустрачаў выйшла ў чарговы круг, дзе яе сапернікам будзе нямецкі клуб германскай бундэслігі «Вольфсбург». 2:0 — такую перавагу мелі мінчане пасля хатняй сустрачы і, хутчэй за ўсё, павінны былі рухацца ў турніры далей, нават калі б і прайгралі на выезде 0:1, 1:3 ці 2:4. Падначальны Александр Піскарова зараз «на хаду», ў апошнім паядынку нацыянальнага чэмпіянату яны лёгка «разбілі» віцебскі «Лакаматыв-96» — 4:0, які, дарчы, ўжо некалькі гадоў «бамжуе» як прыблуда, не маючы свайго асабістага стадыёна ў абласным цэнтры. Карацей кажучы, «Дынама» не павінна саступаць аб'ектыўна больш слабым на сённяшні дзень ізраільцянам. Насцярожвае толькі разважанне таго ж галоўнага трэнера, што вельмі ён запэўнены ў наміненым прызначэнні рэфэры з Грэцыі, маўляў, могуць проста засудзіць. Паглядзім.

Усе мячы правёў лідэр атак Пётр Качура, атрымаўшы за гэта самую высокую адзнаку сваёй гульні за ўвесь час выступлення за «Блакітна-галубыя». Вы памятаеце, што пасля «хет-трыка» ў вароты свайго першага саперніка па Кубку, люксембургскага «Хошайда», «дзiesiąтка» дынамаўцаў стаў трываляць паліку беларускім футбалістам, які трапіў ў «Клуб бамбардзіраў-100», і вось апошні магутны залп па варотах выйшла Пётр Качура, які даў лідэра ўзначалі на радок вышэй, адсінчыўшы свайго знакамітага аднаклубніка Міхаіла Мустыгіна. У Качуры 106 мячоў, а ў былога партнёра па атацы Эдуарда Малафеева — 103. На прызыў у Петра пакуль два паказчыкі, якія бліжэй да яго за іншых. Юрыя Мазурчыка і Андрэя Скарабагаўкі — 108 і 109 трапных удараў. Сярод кандыдатаў на пападанне ў спіс членаў прэстыжнага клуба яшчэ ў сё-

Лідэр атак «Дынама» Пётр Качура

летнім сезоне — адразу два мазыраніны: Валерый Стрыпейкіс і Раман Васілюк, якія забілі адпаведна 99 і 98 мячоў. Астанія прэзідэнты пакуль адстаюць ад лідэра 100 больш чым на дзясць галоў.

Хто хутчэй трапіць з гульцоў «Славіі» ў клуб — толькі адна з інтрыг бягучага першынства і можа не самая галоўная. Есць яшчэ шэраг футбольных спраў, якія цікавяць аматараў. Першая з іх, безумоўна, звязаная з пытаннем аб чэмпіёне. Тэмп, які задаў астатнім БАТЭ, вельмі цяжка вытрымаць, і невядома, хто з іншых калектываў можа ўзяць пальчатку, далёка кінуць хлопцам Юрыя Пунтуса. Таму цэнтральным матчам дванадцатага тура, які адбудзецца ў выхадны дні, стала «разборка» ў Салігорску, дзе «Шахцёр» прымаў барысаўчан. Апроч усяго, і таспадары, і гоцы мелі на ўвазе не толькі прыемны канчатковы вынік, але і магчы-

масць паралельна адсвяткаваць свой асабісты юбілей. Салігорцы пры перамозе маглі перакрыць рубжэ ў 200 хатніх ачкоў, а вось лідэр, адразу пасля першага ўзяцця варотаў саперніка, забіў бы свой соты гол у выязных сустрачах за ўвесь перыяд выступлення ў вышэйшай лізе! Дзавольне нагадаць, што гэта ў яго толькі чацвёрты сезон! Гульня завяршылася паразай не ведаючых дагэтуль паражэнняў барысаўчанаў — 0:1, і вы зможаце працягнуць разважанні наконце тры самых маленькіх святаў. Сваю першую перамогу святкаваў наваполацкі «Нафтан-Дэвон», і такім чынам, у турнірныя табліцы не засталася ніводнага нуля ў раздзеле «перамогі» — нічыя — паражэнні. Паспекі «Шахцёра» і гродзенскага «Нёмана-Белкарда» (апошні пераадолеў у гасцях «Маладзечна-2000» з лікам 3:0) дазволілі ім уладкавацца на трэці-чацвёртай пазіцыях.

БАТЭ па-ранейшаму, нягледзячы на асечку, ідзе наперадзе, пасля 12 тураў у яго 29 ачкоў. Галоўны праследавацель, барысаўскія «Белшына», у сувязі з удзедам мінскага клуба ў Кубку Інтэртота, аказалася нечакана свабоднай і хуценька адправілася на невялічкі збор у польскі Беласток. Праз тыдзень усе, спадзяемся, каманды згуляюць сустрачкі апошняга тура першага круга, і, як кажучы, чэмпіянат прыядзе свой экватар, другая яго палова пачнецца толькі ў апошнія дні ліпеня. Але сумавана нікому не прыйдзецца. Старту Ліга чэмпіёнаў, мінулага годні чэмпіён «Славія» на будучым тыдні згуляе ў гасцях аж на Фарэрскіх астравах супраць нейкага, зусім невядомага «Вагура», працягнуць паядыні ў Кубку Інтэртота, павінны быць згуляны і працягваюць матчы першынства Беларусі, а іх трохі назбіралася.

Уладзімір ДАЎЖЭНКА

Астрологический прогноз

от Вероники Кудрявцевой на 9 - 15 июля

ОВЕН. Достаточно оптимистично оценивая обстановку, вы способны достичь поставленной цели с помощью или без помощи. Руководствуйтесь высокими идеями, подкрепленными к тому же финансами. Вот только присутствует еще среди вас «подстрекатель» с революционными замыслами. Не стоит особо прислушиваться или стремиться к посулам из России — пока не время делать выводы.

ТЕЛЕЦ. Васемя вызывает настолько неоднозначные реакции, что порой приходится отвечать не только за свои промахи, но и за ошибки коллег или даже целого коллектива. Не лучшее время обозначать себя в важных профессиональных процессах, все еще много срывов. Приходится много трудиться, причем часто — за идею. Не исключено в четверг и пятницу создание объединений, групп на базе полученных валютных средств.

БЛИЗНЕЦЫ. У вас появляется неожиданная поддержка, кто-то не из этих мест или со склейки запасных оказывает услугу. Может быть, это будет целая партия или коллектив. Можно наслаждаться радостями жизни несмотря на то, что какие-то препятствия юридического характера мешают в полной мере расширять активность. Дальняя поездка или широкая реклама, предпринятая в четверг и пятницу, дают прочный эффект.

РАК. То, что вы в тени событий, сыграет на руку. Открытые противники и оппоненты способны стать друзьями и даже предпринять что-либо совместно. Незаметная коллективная деятельность приносит плоды. Только не рекомендуется вовлекаться в приложения, полагаться на анонимность, не прощайте, в ближайшее время обман раскрыт. Сдержите порыв летать самолетами и не полагайтесь на электронную технику.

ЛЕВ. Вы все больше получаете любви со стороны коллектива, не смотря на то, что какие-то обвинения бывших соратников или конкурентов не дают спокойно спать. Неидеально бы заняться программной экономической деятельностью и информатикой. Поменьше вовлекайтесь в игры, не исключено, что они скоро «лопнут». Слугам пока не помогайте. Чем больше поделитесь, встреч с солидными людьми, тем выше рейтинг.

ДЕВА. Вас можно поздравить — находится приличный выход из ситуации нападок и авантюрных требований. Во многом ситуацию способна спасти женщина и спонсорская помощь. Хорошо воспринимайте высказывания об общечеловеческой любви, всепрощении и покаянии. Надо сказать, что вас действительно может окружить заботой приехавший издалека человек. Если же не исключено, что вам придется куда-то с удовольствием уехать.

ВЕСЫ. Кто-то идеально себя ощущает в дальних краях или же увлекается творчеством, исполнением вдохновения. Вы расслабляетесь, обнаруживаете, что есть в этом мире не просто любовь, но и высокого полета чувство. Это не помешает проводить переговоры с серьезными людьми и подписывать необходимые документы в четверг и пятницу. Из детей некто договаривает о свадьбе, но стоит отложить сей процесс хотя бы на месяц.

СКОРПИОН. Тревога за судьбы дома, родных и близких не покидает. Вероятна поездка в дальние края по делам для выполнения серьезной миссии. Кто-то вынужден заниматься нотариальными вопросами, завещанием, какими-то драматическими вопросами, договариваться с супругом или партнером о создании союза по интересам. Вы рискуете, заключая тайно договоренности, если не подстрахуете себя.

СТРЕЛЕЦ. У вас пока дурное окружение и ложные слухи. Однако в четверг и пятницу объявится партнер, который способен оказать ценную услугу, дать дельный совет. Непохоже бы рассчитывать с оформлением разных документов. Во второй половине недели вы способны достичь редкой гармонии в семейных и союзных отношениях, почувствуете заслуженную любовь и почетом окружающих. Романтический терей.

КОЗЕРОГ. На фоне ненадежного финансового положения вы вдруг получаете вознаграждение, можете заключить выгодный контракт. Любовь облачается в красивые формы, намечается праздник жизни. В четверг и пятницу займитесь работой и документацией, поиском нужной информации — и вы достигнете максимально возможного для вас успеха. Ждите письма издалека. Для кого-то Греция или Америка становятся не столь уж далекими.

ВОДОЛЕЙ. Пока не следует в полной мере заявлять о себе и позволять какие-либо волюнтаризмы. Побольше солидности и консерватизма — и вас полюбят коллективы. А к тому же, maniera оцеляться и артистически подвешать себя как нельзя лучше воспринимаются окружающими. Молодежная политика, воспитательный процесс способны укрепить ваши позиции. Обнарождать документы, подписанные бумагами, непохоже бы также красиво обставить.

РЫБЫ. Вы открываете тайну, и это влечет в вас оптимизм. Пока еще можно всего ожидать. Вель, через месяц вы будете чувствовать себя кофигурнее. Встречи в сельской местности или отдых на природе принесут оптимизм и пользу. В четверг и пятницу встретите гостей в доме, которые могут принести радость, помочь с квартирой или офисом и указать целый спектр стоящих действий.